

**UCHWAŁA NR LXII/312/2023
RADY GMINY MIASTKÓW KOŚCIELNY**

z dnia 9 maja 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 poz. 40) Rada Gminy Miastków Kościelny uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miastków Kościelny.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marcin Zają
Marcin Zają

Uzasadnienie
do uchwały nr LXII/312/2023
Rady Gminy Miastków Kościelny
z dnia 9 maja 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030

Opracowanie strategii rozwoju gminy wynika z art.10e. pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 poz. 40), zgodnie z którym gmina może opracować strategię rozwoju gminy. Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju i stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki. Zgodnie z art. 10f. ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminny strategia rozwoju gminy przyjmowana jest przez radę gminy w drodze uchwały.

Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy.

W piśmie z dnia 07.02.2023 r. (znak: ZS.7040.7.2023) Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn.: „Strategia Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030”.

W piśmie z dnia 07.02.2023 r. (znak: WOOS-III.410.18.2023.JDR) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wskazał, iż projekt „Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030” nie jest dokumentem, dla którego, zgodnie z art. 46 i art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, gdyż z analizy uwarunkowań, o których mowa w art. 49 ww. ustawy mając na uwadze charakter działań przewidzianych w dokumencie, ich rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego projektem) wynika, iż: przedmiotowy dokument

nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000, realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Mając powyższe na uwadze, stwierdza się odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030”.

Projekt „Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030” podlegał również konsultacjom społecznym z mieszkańcami gminy, gminami sąsiednimi, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Warszawie. Konsultacje trwały od 10.01.2023 r. do 13.02.2023 r., a podsumowanie ich przebiegu zostało udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Miastków Kościelny w odrębnym sprawozdaniu.

Ponadto Zarząd Województwa Mazowieckiego wydał pozytywną opinię dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030” z dnia 13.02.2023 r.

Mając powyższe na uwadze, przyjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marcin Zając

Strategia Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030

Miastków Kościelny 2022

Zamawiający:

Gmina Miastków Kościelny
ul. Rynek 6
08-420 Miastków Kościelny

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem
Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Ewelina Ziółkowska - Analityk

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
1. Wnioski z diagnozy.....	8
1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Miastków Kościelny	8
1.2. Analiza SWOT	24
1.3. Potencjał Gminy Miastków Kościelny	26
1.4. Bariery i potrzeby rozwojowe Gminy Miastków Kościelny.....	27
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań	30
2.1. Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców.....	32
2.2. Cel strategiczny 2. Wykorzystany potencjał rekreacyjny Gminy oraz konkurencyjna gospodarka lokalna.....	38
2.3. Cel strategiczny 3. Harmonijny ład przestrzenny oraz czyste środowisko naturalne..	44
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	51
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Miastków Kościelny	56
5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	62
6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy Miastków Kościelny	64
7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	65
8. Źródła finansowania Strategii Rozwoju	68
Spis tabel i rysunków.....	83

Wstęp

Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrażania projektów współfinansowanych m.in. ze środków zewnętrznych.

W ramach prac nad strategią rozwoju przeprowadzono diagnozę, której celem była analiza potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Miastków Kościelny, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i działań¹.

W oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy w Strategii Rozwoju przedstawiono plan działań do 2030 roku. Określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

Uwarunkowania programowe

Strategia Rozwoju Gminy Miastków Kościelny stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój Gminy, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.,
- Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022,
- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze,

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Gminy Miastków Kościelny z dokumentami wyższego rzędu.

¹ Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny stanowi odrębny raport. W niniejszej Strategii uwzględniono najważniejsze wnioski z diagnozy.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia została przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Cele zakładane do realizacji przez Gminę Miastków Kościelny wpisują się w cele i podporządkowane im następujące kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju:

- cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:
 - kierunek interwencji: stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny, instytucje publiczne wspierające rozwój podmiotów sektora oraz wsparcie lokalnych motorów przedsiębiorczości,
- cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:
 - o kierunek interwencji: aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju,
- cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu:
 - o kierunek interwencji: zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej.

Przyjęte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju działania w pierwszym rzędzie dotyczą zwiększania konkurencyjności gospodarki poprzez innowacje, eksport i wzrost wartości kapitałów uruchamianych na inwestycje w sektorze przedsiębiorstw (cel szczegółowy I), pełniejsze wykorzystanie zasobów społecznych i terytorialnych (cel szczegółowy II) oraz przedsięwzięcia zwiększające efektywność funkcjonowania inkluzywnych instytucji państwa, służących przedsiębiorstwom i obywatelom (cel szczegółowy III). Cele i kierunki

działań przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030 wpisują się w te działania.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. i został przyjęty przez Radę Ministrów Uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia strategiczne Gminy Miastków Kościelny zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1055).

Cel główny Strategii brzmi: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Zrealizowanie powyższego celu wymagać będzie osiągnięcia następujących kierunków interwencji:

- kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;

- kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Założenia strategiczne Gminy Miastków Kościelny, obejmujące dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej oraz ograniczające negatywny wpływ transportu na środowisko, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022

Program przyjęty został uchwałą nr 82 Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r.

Celem głównym Programu jest: Stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami.

Powyższy cel realizowany będzie przez trzy następujące cele szczegółowe:

1. Optymalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego.
2. Wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami.
3. Budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego.

Jednym z celów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny jest rozwój usług kultury oraz ochrona wartości i kształtowanie dziedzictwa kulturowego, w ramach którego prowadzone będą działania realizujące wyżej wymienione cele szczegółowe. Zgodnie z powyższym oba dokumenty są ze sobą spójne.

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Strategia została przyjęta uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze. Jest ona najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym kierunki polityki rozwoju w perspektywie średnio- i długookresowej, wskazującym główne wyzwania, a także cele rozwojowe regionu do zrealizowania przez samorząd województwa oraz inne podmioty. Jest też punktem odniesienia dla innych dokumentów strategicznych, programowych i planistycznych na poziomie regionalnym oraz lokalnym.

Wizja Strategii brzmi: Mazowsze z Warszawą, Warszawa ku Europie.

Celem głównym określonym w Strategii Rozwoju Województwa jest zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska.

Powyższe założenia zostaną osiągnięte poprzez realizację następujących obszarów działań i celów rozwojowych:

- gospodarka:
 - konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze,
- dostępność:
 - dostępne i mobilne Mazowsze,
- środowisko i energetyka:
 - zielone, niskoemisyjne Mazowsze,
- społeczeństwo:
 - Mazowsze zintegrowane społecznie,
- kultura i dziedzictwo:
 - Mazowsze bogate kulturowo.

Wyżej wymienione cele na szczeblu wojewódzkim są spójne z celami rozwojowymi określonymi przez Strategię Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030. Realizacja ich założeń wpłynie na osiągnięcie zakładanych efektów na terenie gminy i województwa mazowieckiego.

1. Wnioski z diagnozy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2023 poz. 225) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano analizy sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Ponadto uwzględniono analizę zdolności inwestycyjnej Gminy i potencjału jakości życia, w tym wyniki badania ankietowego.

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Miastków Kościelny na potrzeby opracowania niniejszej Strategii Rozwoju stanowi odrębny raport.

1.1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Miastków Kościelny

Położenie geograficzne i komunikacyjne

Gmina Miastków Kościelny jest gminą wiejską położoną w południowo – wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie garwolińskim.

Jej powierzchnia wynosi 85,24 km².² W skład Gminy wchodzi 16 miejscowości wiejskich: Miastków Kościelny, Brzegi, Glinki, Kujawy, Kruszówka, Oziemkówka, Przykory, Ryczyska, Stary Miastków, Wola Miastkowska, Zabruzdy, Zabruzdy Kolonia, Zasiadały, Zgórze, Zwola i Zwola Poduchowna. W centralnej części gminy znajduje się miejscowość Miastków Kościelny, która stanowi siedzibę gminy.

Gmina Miastków Kościelny graniczy z 5 gminami:

- od północy z gminą wiejską Borowie, powiat garwoliński,
- od południa z gminą wiejsko-miejską Żelechów, powiat garwoliński,
- od zachodu z gminą wiejską Górzno, powiat garwoliński,
- od wschodu z gminą wiejską Stoczek Łukowski, powiat łukowski, województwo lubelskie,
- od wschodu z gminą wiejską Wola Mysłowska, powiat łukowski, województwo lubelskie.

Przez obszar gminy nie przebiegają istotne w skali kraju czy regionu szlaki komunikacyjne. Układ drogowy gminy tworzy system dróg powiatowych i gminnych, pełniąc funkcję powiązań zewnętrznych i wewnętrznych gminy oraz stanowią bezpośrednią obsługę przylegających do dróg nieruchomości. Stan techniczny dróg nie jest zadowalający, drogi nie są wyposażone w pobocza i chodniki, natomiast w nawierzchni często występują ubytki.

Powiązania zewnętrzne stanowią drogi powiatowe prowadzące do dróg wyższych kategorii przez tereny gmin sąsiednich. Po zachodniej stronie Gminy Miastków Kościelny znajduje się droga krajowa nr 17 relacji Warszawa – Lublin – Hrebenne. Natomiast na północ od gminy przebiega szlak drogi krajowej nr 76 o charakterze regionalnym relacji Wilga – Garwolin – Wilchta – Stoczek Łukowski – Łuków. Ponadto w niedalekim sąsiedztwie gminy znajdują się drogi wojewódzkie: nr 805 łącząca powiat otwocki z garwolińskim (Dziecinów – Osieck – Wilchta) oraz nr 807 łącząca powiat łukowski z garwolińskim (Łuków – Żelechów – Maciejowice).³

Przez gminę Miastków Kościelny nie przebiega żadna linia kolejowa.

Środowisko przyrodnicze

Na terenie gminy Miastków Kościelny największą powierzchnię zajmują użytki rolne, w tym grunty orne, następnie lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione. W zasiewach dominują zboża, ziemniaki i warzywa.⁴ Gleby charakteryzują się wysokimi klasami bonitacyjnymi,

² Raport o stanie Gminy Miastków Kościelny za 2021 rok.

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

⁴ <https://www.miestkowkoscielny.pl>

w większości należą do klasy I – IVa. Na terenach przyległych do rzeki Wilgi znajdują się duże płaty gleb organicznych.

Naturalnym bogactwem gminy są lasy. Lesistość (wskaźnik pokrycia lasem określonej powierzchni) obszaru gminy wyniosła w 2021 r. 19,60%, co jest wartością niższą od średniej wartości dla województwa mazowieckiego (23,50%) i nieco niższą od średniej wartości dla kraju (29,60%). Lasy na terenie gminy występują równomiernie w niewielkich kompleksach poza dolinami. Większe zespoły leśne występują na wschodzie (na wschód od Miastkowa Kościelnego), na północnym wschodzie (rejon wsi Zgórze) oraz na północnym zachodzie (rejon wsi Kujawy).

Największą wartość przyrodniczą gminy stanowi dolina rzeki Wilgi, będąca bogatym ekosystemem przyrodniczym oraz głównym walorem urozmaicającym lokalny krajobraz. Dolina rzeki cechuje się ciągłością nadrzecznych zadrzewień łęgowych, które stanowią filtr biogeochemiczny neutralizujący toksyczne zanieczyszczenia i nawozy sztuczne spływające z wodami opadowymi do rzeki. Rzeką Wilgą na terenie gminy jest prawie na całej długości uregulowana i stanowi element systemu melioracyjnego.⁵

Zieleń urządzonej na obszarze gminy tworzy przede wszystkim zabytkowy park w Miastkowie Kościelnym wraz z aleją grabową prowadzącą do kościoła. Ponadto zlokalizowane są trzy cmentarze o powierzchni łącznej 3,80 ha.⁶

Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody w granicach administracyjnych gminy znajdują się tylko jedna forma ochrony przyrody i są nią 4 pomniki przyrody:

- grupa drzew (dąb czerwony) położona w północno – wschodniej części parku zabytkowego. Pomnik przyrody uznany na mocy zarządzenia nr 24/86 Wojewody Siedleckiego z dnia 15 lipca 1986 r. (Dz. U. Woj. Siedleckiego z dnia 30.04.1990 r. nr 7, poz.117),
- grupa drzew (2 jesiony, wiąz szypułkowy) zlokalizowana na cmentarzu kościelnym. Pomnik przyrody uznany na mocy orzeczenia nr 432 Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie z dnia 30.03.1974 r. (Dz. Urz. WRN w Warszawie z dnia 11.04.1974 r. nr 8, poz. 92),
- drzewo (lipa drobnolistna) rosnące obok domu jednorodzinnego zlokalizowanego na działce nr ewid.48/4 w miejscowości Oziemkówka. Pomnik przyrody uznany na mocy orzeczenia nr 431 Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie z dnia 30.03.1974 r. (Dz. Urz. WRN w Warszawie z dnia 11.04.1974 r. nr 8, poz. 91),

⁵ <https://www.miastkowkoscielny.pl/nasza-gmina/srodowisko-przyrodnicze>.

⁶ Dane GUS.

- grupa drzew (wiąz szypułkowy) znajdująca się na pastwisku na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym 636 w Zasiadałach. Pomnik przyrody uznany na mocy orzeczenia nr 159 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Urzędzie Wojewódzkim w Siedlcach z dnia 26.10.1983 r. (Dz. Urz. Województwa Mazowieckiego z 1983 r. nr 4, poz. 34).

Na terenie gminy zlokalizowany jest również lokalny korytarz wzdłuż doliny rzeki Wilga. Rzeką tą stanowi połączenie z Doliną Środkowej Wisły, będącą obszarem chronionym Natura 2000 (poza granicami administracyjnymi gminy). Ponadto na obszarze tym występują tereny spełniające funkcję lokalnych ciągów ekologicznych zapewniających łączność pomiędzy terenami o istotniejszym znaczeniu przyrodniczym. Są to doliny drobnych, często okresowych cieków lub rowów melioracyjnych, porośnięte krzewami bądź drzewami, szpalery drzew na miedzach i inne tereny aktywne biologicznie zapewniające zwierzętom możliwość migracji⁷.

Obszar gminy położony jest w dorzeczu środkowej Wisły, w górnej części zlewni Wilgi. Rzeką Wilga w granicach administracyjnych gminy Miastków Kościelny stanowi obustronnie krótkie ciek wodny, płynący głęboko wciętymi, wąskimi dolinkami, rozcinającymi krawędzie wysoczyzn wododziałowych. Wody powierzchniowe na terenie gminy stanowi również szereg rowów melioracyjnych, zbiorniki powstałe w wyniku eksploatacji kruszyw naturalnych, zbiorniki przeciwpożarowe oraz zbiornik retencyjny o powierzchni 0,5 ha.⁸

Najważniejszą rolę pod względem gospodarczym i hydrograficznym w gminie odgrywa rzeka Wilga. Stanowi ona również źródło wystąpienia zagrożenia powodziowego (według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju). Najbardziej zagrożonym terenem są obszary zalewowe wzdłuż rzeki, w tym przede wszystkim tereny zamieszkałe i zurbanizowane.

Do zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych znajdujących się na terenie gminy należą:

- Wilga od źródeł do Dopływu z Brzegów (RW200017253634),
- Wilga od Dopływu z Brzegów do Dopływu z Miętneho (RW200019253659),
- Dopływ spod Borowia (RW200017253649),
- Dopływ spod Łąk (RW200017253689),
- Świder od źródeł do Świdra Wschodniego (RW200017256149),
- Rudnia (RW20001725649).

⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

Na obszarze gminy nie występują Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP) jeziornych.

Ocena stanu wód powierzchniowych JCWP rzecznych, w których obszarze leży gmina Miastków Kościelny, z roku 2018-2019 wykazała, że odznaczają się one złym stanem.

Według podziału Polski na 172 JCWPd teren gminy Miastków Kościelny leży na obszarze jednej **Jednolitej Części Wód Podziemnych**, tj. JCWPd nr 66 (PLGW200066).

Kompleksowa ocena stanu (chemicznego i ilościowego) JCWPd badanych w ramach monitoringu diagnostycznego w roku 2019 wykonana przez PIG-PIB wykazała stan ogólny dobry JCWPd nr 66⁹.

W granicach administracyjnych gminy znajduje się również nieudokumentowany **Główny Zbiornik Wód Podziemnych** (GZWP) nr 215 – Subniecka warszawska, nr 2151 – Subniecka warszawska (część centralna).

Roczna ocena jakości powietrza za 2021 r. w strefie mazowieckiej wykazała, że teren gminy Miastków Kościelny znalazł się w obszarze przekroczeń poziomu celu długoterminowego O₃ (kryterium ochrona zdrowia i ochrona roślin).

Na terenie gminy głównym źródłem zanieczyszczeń są indywidualne kotłownie, które zaopatrują w ciepło budynki mieszkalne, użyteczności publicznej oraz podmioty gospodarcze. Budynki mieszkalne w celach grzewczych wykorzystują głównie węgiel i materiały węglopochodne oraz drewno¹⁰. Ponadto około 17% budynków mieszkalnych na terenie gminy ma możliwość korzystania z gazu ziemnego na potrzeby komunalno – bytowe oraz grzewcze.¹¹ Obiekty oświatowe oraz użyteczności publicznej ogrzewane są głównie poprzez kotłownie gazowe.¹²

W ostatnich latach Gmina Miastków Kościelny realizowała przedsięwzięcia z zakresu termomodernizacji, których celem jest zmniejszenie emisji CO₂, a tym samym poprawa jakości powietrza. Ponadto, w lipcu 2019 roku utworzono punkt konsultacyjny ogólnopolskiego programu „Czyste Powietrze”, prowadzony przez pracowników Referatu Inwestycji i Ochrony Środowiska, w ramach którego mieszkańcy mogą skorzystać z doradztwa i pomocy przy wypełnianiu wniosków do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i termomodernizację

⁹ Raport z oceny stanu Jednolitych Części Wód Podziemnych w Dorzeczach – stan na rok 2019. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Państwowa Służba Hydrogeologiczna.

¹⁰ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miastków Kościelny.

¹¹ Dane GUS za 2020 r.

¹² Raport o stanie Gminy Miastków Kościelny za 2021 r.

budynków mieszkalnych. Punkt ten prowadzi także szereg działań edukacyjnych związanych z ograniczeniem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Podsumowując, Gmina Miastków Kościelny jest gminą rolniczą, w której strukturze gruntów przeważają użytki rolne, łąki i pastwiska. Na jej terenie dominuje typowy krajobraz leśno-rolniczy urozmaicony doliną rzeki Wilga. Przekształcenia lokalnego środowiska naturalnego są niewielkie i ograniczają się do typowych form związanych z osadnictwem – zabudowy mieszkaniowej o niewielkich gabarytach, infrastruktury technicznej i drogowej. Gmina charakteryzuje się dość czystym środowiskiem naturalnym: wody podziemnie posiadają dobry stan ilościowy i chemiczny, wody powierzchniowe znamionują się złym stanem, posiadają dobry stan chemiczny oraz zróżnicowany stan ekologiczny (umiarkowany, dobry i poniżej dobrego), natomiast jakość powietrza atmosferycznego jest dobra. Stan ten wynika z rozproszonej zabudowy, niskiego zaludnienia oraz braku przemysłu i szlaków tranzytowych. Gmina posiada urozmaiconą rzeźbę terenu, bogate i dobrze zachowane walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe oraz czyste środowisko naturalne, które mogą sprzyjać rozwojowi gminy pod względem mieszkaniowym, rolniczym, rekreacyjnym i turystycznym, głównie w zakresie turystyki weekendowej i agroturystyki.

Procesy demograficzne

Z punktu widzenia rozpatrywania przyszłych działań i kierunków rozwoju istotne jest rozważenie sytuacji demograficznej gminy.

Zgodnie z danymi GUS w roku 2021 gminę Miastków Kościelny zamieszkiwało 4 794 osób, z czego liczba mężczyzn wynosiła 2 424 osób, tj. 50,56%, a liczba kobiet – 2 370 osoby, tj. 49,44%. Na przestrzeni lat 2017-2021 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 80 osób, tj. 1,64%. Przez cały okres liczba mężczyzn przeważała nad liczbą kobiet.

W ostatnich latach odnotowywane jest ujemne saldo migracji oraz przyrost naturalny, które mają wpływ na spadek liczby ludności. Rośnie też liczba osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby ludności w wieku produkcyjnym, co wskazuje na postępujący proces starzenia lokalnego społeczeństwa. Jest to niekorzystne zjawisko, gdyż zmieniająca się sytuacja demograficzna będzie w przyszłości skutkowałą zmianą popytu na usługi publiczne związane z opieką i potrzebami osób starszych oraz problemem zapewnienia w najbliższej przyszłości aktywnych na rynku pracy zasobów ludzkich.

Gospodarka

Gmina Miastków Kościelny pełni funkcję gminy typowo rolniczej, dlatego też głównym miejscem pracy i źródłem utrzymania dla większości mieszkańców jest praca w gospodarstwach rolnych oraz w lokalnych podmiotach usługowo-handlowych. Dobre połączenia komunikacyjne gminy z sąsiednimi miastami takimi jak Garwolin, Żelechów,

Siedlce umożliwiają wielu mieszkańcom dojazd do zlokalizowanych na ich terenie szkół i zakładów pracy.

Istotną barierą rozwoju gospodarczego Gminy jest jednak brak wyznaczonych obszarów inwestycyjnych wyposażonych w infrastrukturę techniczną (sieć wodno-kanalizacyjna, energetyczna), co ma związek z charakterem rolniczym i przyrodniczym gminy

W celu przeanalizowania stopnia przedsiębiorczości wzięto pod uwagę dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych - 284 podmioty gospodarcze w 2021 r. Ich liczba od roku 2017 wzrosła o 52, tj. o 22,41%. W sektorze publicznym działalność związana jest głównie z edukacją oraz opieką zdrowotną i pomocą społeczną, a w sektorze prywatnym przeważa branża budowlana oraz handel hurtowy i detaliczny.

Według klas wielkości dominują mikroprzedsiębiorstwa, tj. podmioty zatrudniające poniżej 10 pracowników. W 2021 r. zarejestrowanych było 274 mikroprzedsiębiorstw, które stanowiły 96,48% wszystkich podmiotów gospodarczych.

Wskaźnik aktywności gospodarczej na terenie gminy w latach 2017-2021 przedstawia tendencję rosnącą (wzrost o 24,37%). Jednak był on niższy w każdym z analizowanych lat od wskaźnika dla powiatu garwolińskiego, województwa mazowieckiego i kraju.

W roku 2021 na terenie gminy zarejestrowanych było 146 bezrobotnych, z czego 54,79% stanowili mężczyźni. W ostatnich latach odnotowano korzystny spadek poziomu bezrobocia długotrwałego oraz bezrobocia we wszystkich grupach wiekowych. Prowadzenie działań związanych z aktywizacją gospodarczą mieszkańców, wspieranie lokalnej gospodarki oraz współpraca z przedsiębiorcami może wpłynąć na dalsze zmniejszenie poziomu bezrobocia na terenie gminy.

Władze publiczne prowadzą politykę zatrudnienia poprzez realizowanie programów zwalczania bezrobocia, w tym organizowanie i wspieranie poradnictwa i szkolenia zawodowego oraz robót publicznych i prac interwencyjnych.

Mieszkalnictwo

W ostatnich latach zauważalny jest niewielki rozwój mieszkalnictwa na terenie gminy Miastków Kościelny. W 2021 roku na terenie gminy znajdowało się 1 588 mieszkań (wzrost o 1,73% w stosunku do roku 2017) o łącznej powierzchni 152 802 m² (wzrost o 2,58% w stosunku do roku 2017).¹³

Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych jest również jednym z zadań własnych Gminy. W tym celu Gmina może tworzyć i posiadać swój zasób mieszkaniowy.

¹³ Dane GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

Zgodnie z badaniem ankietowym przeprowadzonym wśród mieszkańców, jednym z atutów, decydującym o obecnej atrakcyjności gminy, są niższe koszty utrzymania niż w pobliskich miastach, zapewnienie dostępu na terenie gminy do żłobka, przedszkola, placówek oświatowych, służby zdrowia, podmiotów handlowo-usługowych, jednostek OSP, Kół Gospodyń Wiejskich oraz rozbudowane linie autobusowe.

Edukacja i opieka nad dziećmi do lat 3

Na terenie gminy funkcjonuje żłobek oraz kilka placówek edukacyjnych prowadzonych przez Gminę Miastków Kościelny i Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadły w Brzegach. Każda z nich zapewnia dostęp do wykwalifikowanej kadry oraz bogatą ofertę dydaktyczną. Dyrektorzy jednostek oświatowych systematycznie zakupują pomoce dydaktyczne oraz sprzęt sportowy niezbędny do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

Pomimo odnotowywanego od 2019 r. spadku na terenie gminy liczby dzieci w wieku do lat 2 o 22,80%, odsetek dzieci w tym wieku objętych opieką w żłobku systematycznie rośnie.¹⁴ Ponadto w 2021 roku odsetek dzieci w wieku 3 - 6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosił 86,09% oraz w porównaniu z rokiem 2019 wzrósł o 1,35 p. proc.¹⁵ W związku z tym, liczba miejsc w przedszkolach na terenie gminy jest wysoka.

Na terenie gminy funkcjonują trzy publiczne szkoły podstawowe, których organem prowadzącym jest Gmina Miastków Kościelny: Publiczna Szkoła Podstawowa im. Leona Wyczółkowskiego w Miastkowie Kościelnym, Publiczna Szkoła Podstawowa w Zgórzu oraz Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Zwoli. Ponadto działa również Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Brzegach, której organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzegi i Zasiadły w Brzegach.

Na terenie gminy nie są prowadzone szkoły na poziomie ponadpodstawowym.

Pod względem edukacji na poziomie przedszkolnym i podstawowym oraz opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy funkcjonują placówki zaspokajające potrzeby w tym zakresie.

Kultura, turystyka, sport i rekreacja

Na obszarze Gminy Miastków Kościelny nie funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury. W związku z powyższym zadania związane z rozpowszechnianiem kultury zajmują się: Gminna Biblioteka Publiczna w Miastkowie Kościelnym, placówki oświatowe, Koła Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów oraz Młodzieżowa Orkiestra Dęta działająca przy Publicznej Szkole Podstawowej im. Leona Wyczółkowskiego w Miastkowie Kościelnym.

¹⁴ Dane GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> oraz Raporty o stanie Gminy Miastków Kościelny za lata 2019-2021.

¹⁵ Dane GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start> oraz Raporty o stanie Gminy Miastków Kościelny za lata 2019-2021.

Ważną funkcję kulturalną na terenie gminy pełnią również świetlice wiejskie oraz placówki oświatowe, które są uzupełniającym miejscem spotkań mieszkańców oraz animatorem życia kulturalnego. Zapewniają dodatkowy dostęp do źródeł wiedzy oraz tworzą środowisko alternatywnego spędzania czasu przez dzieci i młodzież, spełniając w ten sposób swoje zadania statutowe.

Zmodernizowane obiekty kulturalno-oświatowe wpływają na integrację lokalnej społeczności oraz promocję wspólnego spędzania czasu wolnego. Dzięki działaniom obejmującym remonty szkół, ośrodka kultury i biblioteki, stwarzane są atrakcyjne warunki do zbiorowych spotkań, zabawy oraz pracy. Obiekty te dają również możliwość tworzenia kół i grup zainteresowań zrzeszających różne grupy wiekowe ludności lokalnej. Ponadto odnowione budynki w powiązaniu z walorami przyrodniczymi gminy zwiększają jej atrakcyjność pod względem rekreacyjno-turystycznym.

Zadania z zakresu popularyzacji sportu i rekreacji realizują przede wszystkim jednostki oświatowe oraz pozarządowe organizacje sportowe działające na obszarze gminy m.in. zarejestrowane kluby i stowarzyszenia skupiające uczniów, trenerów, działaczy, nauczycieli i rodziców.

Popularyzacja odbywa się poprzez rozbudzanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców, organizowanie imprez, zajęć kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, kształtowanie nawyków aktywnego uczestnictwa w działaniach sportowych oraz udostępnianie bazy na działalność sportowo-rekreacyjną.

Od kilku lat przy Szkole Podstawowej w Miastkowie Kościelnym istnieje kompleks boisk sportowych „Orlik” oraz boisko gminne użytkowane przez klub sportowy ULKS Wilga Miastków. Ponadto przy wszystkich szkołach podstawowych funkcjonują place zabaw.

O atrakcyjności rekreacyjno-wypoczynkowej gminy decydują również walory przyrodniczo – krajobrazowe. Miejscowość gminna Miastków Kościelny usytuowana jest na prawym brzegu rzeki Wilgi. Jest to malownicza wieś o niskiej, zwartej i uporządkowanej zabudowie wkomponowanej w tereny zieleni. Trapezowy rynek i liczne zabytki architektury dodają miejscowości uroku i podnoszą jej walory mieszkaniowe i rekreacyjne¹⁶.

Większość miejscowości Gminy Miastków Kościelny to jednodrożne wsie o zwartej zabudowie po jednej bądź obu stronach drogi tzw. ulicówki. Do najcenniejszych układów ruralistycznych gminy należy zaliczyć układy wsi: Stary Miastków, Wola Miastkowska, Ryczyska, Zwola, Zwola Poduchowna oraz Oziemkówka. Dla części miejscowości Miastków Kościelny, Oziemkówka i Zwola Poduchowna wyznaczono strefę ochrony krajobrazu od strony Wilgi.

¹⁶ <https://www.miestkowkoscielny.pl/nasza-gmina/zabytki>.

Na obszarze gminy zlokalizowanych jest wiele zabytków związanych z historią i kulturą tego miejsca. Najliczniejszą grupę zabytków tworzą domy drewniane, rozlokowane po całym terenie gminy. W Miastkowie Kościelnym, Zwoli, Zwoli Poduchownej, Oziemkównie, Starym Miastkowie i Ryczyskach zlokalizowane są również wartościowe układy ruralistyczne wraz z zielenią urządzoną, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych wraz z siecią dróg. W Miastkowie Kościelnym znajduje się również zespół pałacowo-parkowy, który reprezentuje architekturę rezydencjonalną. Gminny zabytkowy zasób sakralny tworzony jest natomiast przez dwa kościoły w Miastkowie Kościelnym i Zwoli Poduchownej, trzy cmentarze oraz liczne kapliczki. Ustanowiono ponadto trzy strefy ochrony krajobrazu oraz jedną ochronę ekspozycji. Wstępują tu również liczne stanowiska archeologiczne. Najbardziej cennym i eksponowanym stanowiskiem archeologicznym jest wczesnośredniowieczne grodzisko w Zwoli, które zostało wpisane do rejestru zabytków¹⁷.

Celem ochrony obszaru ochrony krajobrazu jest trwałe utrzymanie i wyeksponowanie historyczno-kulturowej fizjonomii wsi Miastków Kościelny, Oziemkówna, Zwola Poduchowna od strony doliny Wilgi. Ochrona krajobrazu polegać ma na zachowaniu proporcji, gabarytów i wysokości zabudowy kształtującej sylwetę założenia przestrzennego. Zabudowa projektowana powinna nawiązywać do charakteru regionalnego krajobrazu kulturowego poprzez usytuowanie, gabaryty, kształt i pokrycie dachu oraz kompozycję elewacji.¹⁸

Obszar objęty ochroną ekspozycji obejmuje z kolei obszar bezpośredniego eksponowania kościoła parafialnego w Miastkowie Kościelnym od strony wschodniej. Działania konserwatorskie na tym obszarze polegają na ustaleniu nieprzekraczalnych gabarytów zabudowy zharmonizowanej z zespołem zabytkowym bądź ograniczeniu lub wykluczeniu zabudowy lub innych elementów wysokościowych lub dysharmonizujących.¹⁹

Przez gminę prowadzą również dwa rowerowe szlaki turystyczne: Garwolin – Żelechów, Pilawa – Pilawa²⁰.

Gmina posiada walory krajobrazowe, przyrodnicze i w zakresie dziedzictwa kulturowego, które przy odpowiedniej promocji, mogą przyczynić się do rozwoju rekreacji, turystyki weekendowej i agroturystyki na jej terenie.

Ochrona zdrowia

¹⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

¹⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

¹⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

²⁰ <https://mazowsze.szlaki.pttk.pl/1079-pttk-mazowsze-miastkow-koscielny>

Za ochronę zdrowia na terenie gminy oraz zapewnienie podstawowej opieki medycznej mieszkańcom odpowiadają lokalny ośrodek zdrowia i apteka, które są zlokalizowane w Miastkowie Kościelnym. Nocną i świąteczną opiekę zdrowotną dla mieszkańców świadczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Garwolinie.²¹

W wyniku przeprowadzonych reform mieszkańcy mogą dokonywać wyboru lekarza i przychodni, dlatego nie wszyscy mieszkańcy gminy korzystają z pomocy ośrodka zdrowia na jej terenie.

Ponadto na terenie gminy swoje usługi świadczy również gabinet stomatologiczny.

Mieszkańcy Gminy Miastków Kościelny mają dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy. Natomiast w zakresie specjalistycznej pomocy medycznej korzystają oni z placówek zlokalizowanych w sąsiednich miastach.

Pomoc społeczna

Ustawowe zadania pomocy społecznej na terenie gminy wypełnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2017-2020 na terenie gminy zmniejszyła się o 20,85%.

Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na terenie gminy na przestrzeni lat 2017-2020 spadł o 1,00 p. proc. do poziomu 3,80%. Jest to wartość równa średniej wartości dla powiatu garwolińskiego, wyższa o 0,30 p. proc. od średniej wartości dla województwa mazowieckiego i niższa o 0,30 p. proc. od średniej wartości dla kraju.

W gminie Miastków Kościelny najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej w 2021 roku było kolejno: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, alkoholizm oraz niepełnosprawność.²²

Na terenie gminy funkcjonuje również Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.²³

W wyniku postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, wśród beneficjentów pomocy społecznej coraz częściej są osoby starsze, w tym o ograniczonej samodzielności, przewlekłe chore, niepełnosprawne. W obecnym stanie faktycznym i prawnym główny ciężar opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi spoczywa na ich rodzinach i bezpośrednio na gminie

²¹ <https://pacjent.gov.pl/nocna-i-swiateczna-opieka-zdrowotna>

²² Raport o stanie Gminy Miastków Kościelny za 2021 r.

²³ Przeciwdziałanie alkoholizmowi - Gmina Miastków Kościelny - Urząd (miastkowkoscielny.pl).

w postaci realizacji zadań własnych, dlatego jednym z kluczowych zadań spoczywającym na Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym staje się zapewnienie odpowiednich usług opiekuńczych dla mieszkańców gminy.

Podsumowując, w gminie Miastków Kościelny najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym w 2021 roku było kolejno: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, alkoholizm oraz niepełnosprawność. W latach 2017-2020 odnotowano obiecujący spadek corocznego udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem. Ponadto w każdym roku udział ten w Gminie Miastków Kościelny jest niższy od wartości ogólnokrajowych.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy Miastków Kościelny zapewnia Policja i Straż Pożarna. W razie wystąpienia klęski żywiołowej lub innych wydarzeń zagrażających bezpieczeństwu publicznemu powołany zostaje sztab kryzysowy, który podejmuje odpowiednie działania planistyczne i organizacyjne w zakresie zarządzania kryzysowego oraz obrony cywilnej. Składa się on między innymi z przedstawicieli wszystkich służb takich jak m.in. policji, straży pożarnej, ochrony zdrowia, pogotowia, sanepidu, a także przedstawiciele jednostek samorządowych.

Za bezpieczeństwo mieszkańców gminy Miastków Kościelny odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Garwolinie oraz Posterunek Policji w Miastkowie Kościelnym, który realizuje ustawowe zadania w zakresie stworzenia bezpiecznego otoczenia mieszkańcom lokalnej społeczności. Na obszarze gminy swoje zadania wykonuje również dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Garwolinie. Dzielnicowy to policjant utrzymujący kontakt ze społecznościami lokalnymi. Odpowiada na zgłoszenia mieszkańców, którzy dostrzegli zjawiska mające negatywny wpływ na stan ich bezpieczeństwa.

W latach 2017-2021 poziom bezpieczeństwa na terenie gminy uległ poprawie, co obrazuje spadek liczby wykroczeń (o 62,11%), przeprowadzonych interwencji (o 5,47%) oraz potwierdzonych zgłoszeń w ramach Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa (o 20,51%).²⁴

W zakresie ochrony przeciwpożarowej, na terenie gminy działa 11 Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP): OSP Brzegi, OSP Glinki, OSP Kruszówka, OSP Przykory, OSP Ryczyska, OSP Stary Miastków, OSP Wola Miastkowska, OSP Zabruzdy, OSP Zasiadały, OSP Zgórze i

²⁴ Dane Posterunku Policji w Miastkowie Kościelnym udostępnionych w Raportach o stanie Gminy Miastków Kościelny za lata 2018-2021.

OSP Zwola. W OSP udziela się łącznie około 350 osób. Jednostki te mają wieloletnie tradycje, wszystkie posiadają Domy Strażaka lub remizy. Przy czterech jednostkach działają również Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze. Jednostki OSP aktywnie biorą udział w akcjach ratunkowo - gaśniczych, usuwaniu skutków huraganów i podtopień. Członkowie OSP chętnie uczestniczą w akcjach honorowego krwiodawstwa oraz reprezentują gminę w uroczystościach państwowych i kościelnych.²⁵

W 2021 roku w porównaniu z rokiem 2018 liczba zdarzeń ratowniczych na terenie gminy wzrosła o 79,31%. Liczba pożarów w analizowanym okresie wzrosła o 62,50%, natomiast liczba miejscowych zagrożeń zwiększyła się o 80,00%.²⁶ Dzięki aktywnie działającym jednostkom OSP doprowadzono do minimalizacji negatywnych skutków zdarzeń losowych, tj. liczby poszkodowanych, rozmiaru i stopnia uszkodzenia środowiska oraz mienia.

Podsumowując w zakresie bezpieczeństwa, zidentyfikowane problemy nie odbiegają znacząco od tych, które występują w podobnych gminach. Ma to wpływ na odbieranie obszaru gminy w opinii publicznej wśród mieszkańców jako miejsca spokojnego.

Infrastruktura techniczna

Obszar gminy wyposażony jest w infrastrukturę energetyczną, wodociągową i kanalizacyjną i gazową.

W 2021 r., 83,42% budynków mieszkalnych podłączonych było do sieci wodociągowej²⁷. Na potrzeby zaopatrzenia zbiorowego w wodę pitną, na terenie gminy funkcjonują 3 studnie głębinowe w ramach Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Ryczyska. Mieszkańcy gminy, którzy nie są podłączeni do sieci wodociągowej, wodę pitną czerpią ze studni głębinowych.

Sieć wodociągowa w gminie Miastków Kościelny jest dobrze rozwinięta i zaspokaja obecne potrzeby mieszkańców. Stan sanitarny wody pitnej dostarczanej mieszkańcom jest regularnie badany i spełnia on wyrzyskie wymagane prawem standardy.

Stopień podłączenia budynków mieszkalnych do sieci kanalizacyjnej w 2021 r. wynosił 36,81%. W miejscach, gdzie budowa systemu kanalizacji zbiorowej nie jest możliwa ze względów technicznych lub nie jest ekonomicznie uzasadniona ze względu na rozproszoną zabudowę mieszkalną, gospodarka ściekowa opiera się na gromadzeniu ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) oraz przydomowych oczyszczalniach ścieków. Na terenie gminy w 2020 roku zewidencjonowano 327 szt. zbiorników bezodpływowych oraz 217 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków.

²⁵ Raport o stanie Gminy Miastków Kościelny za 2021 r.

²⁶ Dane GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

²⁷ Dane GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ścieki bytowe z terenu gminy są odprowadzane siecią kanalizacyjną lub dowożone wozami asenizacyjnymi do mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Miastkowie Kościelnym. Część obszaru gminy należy do aglomeracji Miastków Kościelny o równoważnej liczbie mieszkańców 2 035 RLM, ustanowionej uchwałą nr XXX/149/2020 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 28 grudnia 2020 r. Są to miejscowości: Miastków Kościelny, Oziemkówka, Stary Miastków i Zwola.

W bardzo dużym stopniu rozwój gminy nastawiony jest na inwestycje służące wspieraniu ekologii. Po zakończeniu inwestycji związanych z budową sieci wodociągowej podjęto działania mające na celu wybudowanie zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej²⁸. W 2020 roku rozbudowano również gminną oczyszczalnię ścieków w celu zaspokojenia obecnych i przyszłych potrzeb w zakresie efektywnego oczyszczania ścieków komunalnych.

Na obszarze gminy nie występuje centralny system ciepłowniczy. Zaopatrzenie w ciepło oparte jest na indywidualnych systemach grzewczych. Budynki mieszkalne w celach grzewczych wykorzystują głównie węgiel i materiały węglopochodne oraz drewno²⁹. Ponadto około 17% budynków mieszkalnych na terenie gminy ma możliwość korzystania z gazu ziemnego na potrzeby komunalno – bytowe oraz grzewcze.³⁰ Obiekty oświatowe oraz użyteczności publicznej ogrzewane są głównie poprzez kotłownie gazowe.³¹

Gmina posiada dostęp do sieci gazu ziemnego. Głównym źródłem zasilania jest gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 relacji Warszawa – Puławy, od niego zostało odprowadzone odgałęzienie gazociągu wysokiego ciśnienia DN 150 prowadzące do Stoczka Łukowskiego, a od tego odgałęzienia w miejscowości Borowie odprowadzony jest gazociąg DN 100 do Miastkowa Kościelnego. Sieć gazowa zasila w gaz ziemny mieszkańców następujących miejscowości: Miastków Kościelny, Glinki, Przykory, Zgórze, Oziemkówka, Stary Miastków oraz Zwola. Obecnie funkcjonująca sieć gazowa średniego ciśnienia uwzględnia możliwość dostawy gazu odbiorcom do celów komunalno-bytowych i grzewczych oraz do celów usługowych i obsługi gospodarstw rolnych.³² W 2021 r. do sieci gazowej było podłączonych 16,98% budynków mieszkalnych.

Istniejąca sieć średniego ciśnienia oraz stacja redukcyjno - pomiarowa I stopnia w Miastkowie Kościelnym pozwala na dalszy rozwój gazyfikacji gminy. Podłączanie kolejnych wsi do sieci gazowej będzie prowadzone w miarę posiadanych środków inwestycyjnych³³.

²⁸ Raport o stanie Gminy Miastków Kościelny za 2021 r.

²⁹ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miastków Kościelny.

³⁰ Dane GUS za 2020 r.

³¹ Raport o stanie Gminy Miastków Kościelny za 2021 r.

³² Raport o stanie Gminy Miastków Kościelny za 2021 r.

³³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

Energia elektryczna jest rozprowadzana odbiorcom z terenu gminy liniami średniego napięcia 15 kV z Głównego Punkt Zasilania (GPZ) o napięciu 110/15 kV zlokalizowanego w Garwolinie. Przez teren gminy przebiega również linia najwyższych napięć Kozienice – Siedlce Ujrzanów (400 kV).

Obecna infrastruktura energetyczna zaspokaja zapotrzebowanie na energię elektryczną. Wraz z rozwojem terenów zurbanizowanych powinna być prowadzona rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej zapewniająca bezpieczeństwo energetyczne odbiorcom.

Pod względem wykorzystania odnawialnych źródeł energii Gmina Miastków Kościelny zlokalizowana jest na obszarze korzystnym do rozwoju energetyki wiatrowej, słonecznej oraz geotermalnej. Jednak ze względu na walory krajobrazowe gminy na jej terenie zakazuje się lokalizowania farm wiatrowych.³⁴ Predysponowanym natomiast do rozwoju odnawialnym źródłem energii są ogniwa fotowoltaiczne, o mocy nieprzekraczającej 100 kW.³⁵ Z powodu niskiego potencjału energetycznego cieków wodnych w granicach administracyjnych gminy do lokalizacji instalacji wykorzystujących energię wody, obecnie nie funkcjonuje żadna mała elektrownia wodna (MEW). Duże zasoby ziem wykorzystywanych rolniczo, stwarzają możliwość wykorzystania biomasy w energetyce cieplnej. Zatem biomasa jest obecnie i może być wykorzystywana w przyszłości do produkcji energii na indywidualne potrzeby ciepłe budynków. Na terenie gminy nie funkcjonuje obecnie żadna biogazownia.

Na obszarze tym nie funkcjonuje instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych. Drugi filar selektywnej zbiórki odpadów stanowi Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który zlokalizowany jest na terenie Gminnej Oczyszczalni Ścieków przy ul. Wyczółkowskiego 11 w Miastkowie Kościelnym³⁶.

Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Dotychczas unieszkodliwiono 16,18% zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest.³⁷

Pod względem wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną, należy zauważyć, że systematycznie realizowane są zadania dotyczące rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej i gazowej. Nadal jednak poziom skanalizowania i zgazyfikowania gminy jest niewystarczający i wymaga rozbudowy. Sieć wodociągowa i energetyczna na tym obszarze jest dobrze rozwinięta i zaspokaja obecne potrzeby mieszkańców. Rozbudowana, gminna oczyszczalnia

³⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

³⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

³⁶ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miastków Kościelny za 2021 r.

³⁷ Baza Azbestowa, <https://bazaazbestowa.gov.pl/>; [dostęp: 22.09.2022 r.].

ścieków jest w stanie zaspokoić potrzeby w zakresie efektywnego oczyszczania ścieków komunalnych z terenu gminy.

W celu zachowania dobrego stanu środowiska naturalnego oraz zwiększenia atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej gminy, rekomendowana jest dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenach o zwartej zabudowie, gdzie jej budowa jest ekonomicznie uzasadniona. Na pozostałych obszarach rozproszonej zabudowy wskazana jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, przyczyniających się do zapewnienia odpowiedniej gospodarki ściekami komunalnymi na obszarach, gdzie nie występuje sieć kanalizacji sanitarnej.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło, należy dążyć do ograniczenia zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego poprzez przeprowadzenie dalszych prac termomodernizacyjnych budynków, wymianę źródeł ciepła na niskoemisyjne oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii na potrzeby energetyczne. Gmina znajduje się w strefie korzystnych warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej, słonecznej i geotermalnej. Ponadto duże zasoby ziem wykorzystywanych rolniczo, stwarzają możliwość wykorzystania biomasy w energetyce cieplnej.

W Gminie prowadzona jest również racjonalna gospodarka odpadami, dzięki której w ostatnich latach odnotowywany jest spadek ilości odpadów komunalnych odbieranych w sposób zmieszany oraz wzrost ilości odpadów komunalnych zbieranych w sposób selektywny. Sелеktywnej zbiórce odpadów sprzyja funkcjonowanie Punktu Sелеktywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który zlokalizowany jest na terenie Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Miastkowie Kościelnym. Do gospodarki odpadami zaliczyć należy również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Należy jednak podejmować dalsze działania w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami oraz zwiększenia stopnia utylizacji azbestu na terenie gminy.

Analiza zdolności inwestycyjnej

Zgodnie z danymi ze sprawozdań z wykonania budżetu z ostatnich 5 lat, Gmina osiągała coraz wyższe dochody, na co wpływ miał wzrost odchodów majątkowych i bieżących. Dochód Gminy Miastków Kościelny w latach 2017-2021 wzrósł o 42,26%. W latach 2018-2020 realizacja budżetu Gminy zakończyła się deficytem. Natomiast w pozostałych latach Gmina Miastków Kościelny wypracowała nadwyżkę budżetową, co uznać należy za pozytywny aspekt planowania i wykonywania dochodów i wydatków bieżących Gminy.

Polityka przestrzenna

Na terenie gminy Miastków Kościelny największą powierzchnię zajmują użytki rolne, w tym grunty orne, następnie lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione.

Gmina posiada urozmaiconą, polodowcową rzeźbę terenu, bogate i dobrze zachowane walory krajobrazowe, przyrodnicze i kulturowe. Na jej terenie dominuje typowy krajobraz rolniczo-leśny. Przekształcenia środowiska naturalnego są niewielkie i ograniczają się do typowych form związanych z osadnictwem – zabudowy mieszkaniowej o niewielkich gabarytach, infrastruktury technicznej i drogowej.

Większość wsi na terenie gminy posiada zwarte zabudowy po jednej bądź obu stronach drogi, tworząc tak zwane ulicówki. Występują również pojedyncze tereny zabudowy zagrodowej, które przeplatają się z zabudową jednorodzinną wolnostojącą oraz usługową. Największe rozproszenie zabudowy zauważalne jest w południowej części gminy. W centralnej części znajduje się miejscowość Miastków Kościelny, która stanowi siedzibę władz gminy oraz posiada najwięcej terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W większych miejscowościach, takich jak Miastków Kościelny, Zgórze, Brzegi i Zwola zlokalizowane są usługi publiczne w zakresie oświaty, administracji, bezpieczeństwa i pomocy społecznej. Natomiast nieliczne tereny przeznaczone pod produkcję znajdują się głównie w miejscowości gminnej.³⁸

Zieleń urządzoną na obszarze gminy tworzy przede wszystkim zabytkowy park w Miastkowie Kościelnym wraz z aleją grabową prowadzącą do kościoła. Ponadto zlokalizowane są trzy cmentarze o powierzchni łącznej 3,80 ha.³⁹

1.2. Analiza SWOT

Poniżej przedstawiono tabele, w których określono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, które wywierają wpływ na dalszy rozwój gminy.

Tabela 1. Analiza SWOT – wymiar społeczny

Mocne strony	Słabe strony
- Poczucie bezpieczeństwa, spokoju i lokalnej integracji wśród mieszkańców gminy; - Podjęmowanie istotnych ze społecznego punktu widzenia przedsięwzięć inwestycyjnych; - Zapewnienie opieki dzieciom do lat 3 w żłobku, - Zapewnienie opieki dzieciom w wieku powyżej 3 lat w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych; - Atrakcyjne miejsca zachęcające do osiedlania się oraz odwiedzenia gminy	- Spadająca liczba ludności; - Ujemne saldo migracji; - Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego; - Rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym.

³⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

³⁹ Dane GUS.

w celach rekreacyjnych (czyste środowisko naturalne, malownicze krajobrazy, cisza i spokój, poczucie bezpieczeństwa, zintegrowana społeczność lokalna).	
Szanse	Zagrożenia
- Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozwój oferty i infrastruktury społecznej; - Rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców.	- Postępujący proces starzenia się społeczeństwa; - Rosnące potrzeby osób starszych i niesamodzielnych; - Konkurencyjne wydarzenia kulturalne i sportowe w sąsiednich gminach i miastach.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy

Mocne strony	Słabe strony
- Wzrost liczby podmiotów gospodarczych; - Zmniejszający się poziom bezrobocia; - Rolniczy charakter gminy – produkcja płodów rolnych, które mogą być wykorzystane pod rozwój działalności gospodarczych.	- Zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym; - Brak wyznaczonych terenów inwestycyjnych oraz brak uzbrojenia w infrastrukturę techniczną.
Szanse	Zagrożenia
- Wyznaczenie i zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną przyszłych terenów inwestycyjnych; - Promocja gminy i terenów inwestycyjnych.	- Rosnące koszty inwestycji; - Konkurencyjne tereny inwestycyjne w innych gminach.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura)

Mocne strony	Słabe strony
- Istniejące walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe dające warunki do rozwoju funkcji turystyczno – wypoczynkowej (m.in. dolina rzeki Wilgi, liczne zabytki architektury, występujące strefy ochrony krajobrazu od strony Wilgi); - Występowanie kompleksów gleb o najwyższych wartościach użytkowych (gleby o I – IV klasach bonitacyjnych), które mogą być wykorzystywane do rozwoju produkcji rolnej.	- Brak istotnych w skali kraju czy regionu szlaków komunikacyjnych na terenie gminy; - Rozproszona zabudowa i problemy z zapewnieniem usług wszystkim mieszkańcom; - Niezadawalający stan techniczny części dróg na terenie gminy wraz z infrastrukturą towarzyszącą (stan przydrożnych rowów, drogi dla pieszych i rowerów); - Brak kompleksowego wyposażenie terenów pod zabudowę mieszkaniową w infrastrukturę techniczną (kanalizacja, wodociąg, gaz ziemny, drogi dojazdowe); - Niewystarczająca ilość odpowiednio zagospodarowanych terenów rekreacyjnych dla mieszkańców.
Szanse	Zagrożenia

• Rozbudowa mieszkalnictwa na terenach o zwartej zabudowie; • Działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu technicznego dróg i infrastruktury okołodrogowej; • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozwój infrastruktury technicznej; • Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych gminy; • Rozwój szybkiego Internetu; • Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii.	• Wykorzystywanie nieekologicznych nośników ciepła przez gospodarstwa domowe powodujące niską emisję; • Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego wzdłuż rzeki Wilga; • Nasilające się zmiany klimatyczne (m.in. ocieplanie się klimatu, susze, ulewne deszcze).
---	---

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Potencjał Gminy Miastków Kościelny

Do głównych atutów gminy, świadczących o jej potencjale rozwojowym należą następujące zasoby oraz produkty i usługi:

a) zasoby (charakterystyczne, nieprzetworzone i użyteczne elementy, materialne lub niematerialne, którymi gmina dysponuje):

- dobre połączenia komunikacyjne gminy z poszczególnymi jednostkami osadniczymi gminy i powiatu garwolińskiego, co pozwala wielu mieszkańcom na dojazd do zlokalizowanych na ich terenie szkół i miejsc pracy,
- obiekty posiadające wartość zabytkowo – kulturalną w gminie, m.in.: domy drewniane, rozlokowane po całym terenie gminy, zespół pałacowo-parkowy w Miastkowie Kościelnym, który reprezentuje architekturę rezydencjonalną, dwa kościoły w Miastkowie Kościelnym i Zwoli Poduchownej, trzy cmentarze oraz liczne kapliczki,
- walory przyrodniczo – krajobrazowe, obejmujące m.in. czyste powietrze, krajobraz rolniczo - leśny urozmaicony doliną rzeki Wilga będącą bogatym ekosystemem przyrodniczym,
- urozmaicona rzeźba terenu,
- bogata szata roślinna oraz duża różnorodność gatunkowa występujących zwierząt,
- ludność w wieku produkcyjnym mogąca zapewnić obecnie oraz w niedalekiej przyszłości aktywne na rynku pracy zasoby ludzkie;

b) produkty i usługi (materialne produkty, zdarzenia oraz usługi, które są oferowane przez gminę Miastków Kościelny):

- zagospodarowane tereny zielone, w tym przede wszystkim zabytkowy park w Miastkowie Kościelnym wraz z aleją grabową prowadzącą do kościoła,
- zaplecze integrujące lokalną społeczność: świetlice wiejskie, remizy OSP,
- rowerowe szlaki turystyczne,

- prowadzona promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Gminy na stronach internetowych gminy,
- działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu infrastruktury technicznej (drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą, sieć kanalizacji sanitarnej, oczyszczalnia ścieków, sieć gazowa),
- funkcjonowanie organizacji i stowarzyszeń pozarządowych zrzeszających i integrujących lokalną społeczność,
- dostęp do żłobka na terenie gminy.

Potencjał rozwojowy gminy Miastków Kościelny opiera się głównie na wymienionych powyżej zasobach i produktach przyrodniczych, krajobrazowych, historycznych i kulturowych gminy.

1.4. Bariery i potrzeby rozwojowe Gminy Miastków Kościelny

Bariery rozwojowe stanowią niekorzystne zjawiska, niewykorzystane potencjały lub wewnętrzne i zewnętrzne czynniki uniemożliwiające lub utrudniające rozwój Gminy. Bariery rozwojowe przedstawiono w układzie: przyczyna → problem → potrzeba rozwiązująca problem.

Tabela 4. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe Gminy Miastków Kościelny

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Wymiar społeczny		
Spadek udziału liczby ludności w wieku produkcyjnym oraz wzrost udziału liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.	Starzenie się społeczeństwa	- Dostosowanie oferty kulturalnej i sportowej do potrzeb różnych grup wiekowych ludności; - Zniesienie barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osobom starszym oraz niepełnosprawnym; - Zwiększanie oferty aktywizacyjnej dla osób starszych zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Wymiar gospodarczy		
- Brak obecnie wyznaczonych terenów inwestycyjnych; - Brak uzbrojenia w infrastrukturę techniczną potencjalnych terenów inwestycyjnych; - Skomplikowane i długotrwałe procedury formalne zniechęcające do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (zmieniające się przepisy prawne, wysokie koszty pracy oraz podatki).	Niewystarczająco rozwinięty sektor przedsiębiorstw (zbyt mało miejsc pracy, niskie wpływy do budżetu Gminy – podatki od nieruchomości, podatek dochodowy od osób prawnych)	- Rozbudowa infrastruktury technicznej zapewniającej dostęp do mediów, głównie wody i energii elektrycznej na terenach przeznaczonych pod rozwój inwestycyjny; - Wyznaczenie terenów inwestycyjnych na terenie gminy, - Przygotowanie terenów inwestycyjnych (m.in. dla działalności w zakresie przetwórstwa rolnego), - Wsparcie potencjalnych inwestorów w zakresie promocji i informowania o dostępnych terenach inwestycyjnych; - Wprowadzenie instrumentów wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (np. dostęp do doradztwa prawnego, finansowego, ulgi podatkowej).
- Brak spójnej i długofalowej strategii promocyjnej, - Brak efektywnie zagospodarowanych atrakcji rekreacyjno-turystycznych.	Niewystarczająco rozwinięty sektor turystyczny - rekreacyjny (niewykorzystanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturalnych do rozwoju turystyki i rekreacji)	- Opracowanie i wdrożenie spójnej i długofalowej strategii promocyjnej; - Zagospodarowanie zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców i turystów atrakcji rekreacyjno-turystycznych; - Budowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjnej dostosowanej do potrzeb różnych grup wiekowych,

Przyczyna	Problem	Potrzeba rozwojowa
Wymiar przestrzenny		
- Rozproszona zabudowa mieszkalna; - Brak uzasadnienia ekonomicznego budowy infrastruktury technicznej (kanalizacyjnej, gazowej); - Uwarunkowania środowiskowe uniemożliwiające pod kątem technicznym rozbudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej; - Część dróg gminnych w złym stanie technicznym oraz z brakami w infrastrukturze towarzyszącej (stan przydrożnych rowów, niewystarczająca ilość dróg dla pieszych i rowerów).	Braki w infrastrukturze technicznej (kanalizacyjna, gaz ziemny, Internet światłowodowy, drogi i infrastruktura towarzysząca)	- Zmiany w planowaniu przestrzennym; - Rozwój infrastruktury technicznej; - Modernizacja i rozbudowa sieci dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- Niedostateczny stopień skanalizowania obszaru gminy; - Wykorzystywanie nieekologicznych indywidualnych źródeł ciepła; - Zaśmiecanie dróg i przestrzeni publicznych.	Zanieczyszczenie środowiska naturalnego	- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i deszczowej; - Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków; - Wspieranie finansowe wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, - Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez działania informacyjno-edukacyjne; - Inwestowanie w odnawialne źródła energii przez prywatnych właścicieli nieruchomości; - Zwiększenie patroli policyjnych na obszarach zagrożonych dewastacją; - Monitorowanie przestrzeni publicznej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Miastków Kościelny

Obszarami o najmocniejszym potencjale rozwoju Gminy Miastków Kościelny są jej zasoby przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe, a także wysokie poczucie bezpieczeństwa i spokoju mieszkańców. Potencjał ten może być wykorzystany do rozwoju turystyki rekreacyjnej, w tym agroturystyki. Wyzwaniem dla Gminy będzie wyznaczenie terenów inwestycyjnych i przyciągnięcie na jej teren inwestorów, których działalność nie wpłynie negatywnie na istniejące walory przyrodnicze i bezpieczeństwo mieszkańców. W celu zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy, należy prowadzić systematyczne działania mające na celu rozbudowę infrastruktury technicznej, w tym głównie sieci wodociągowej i gazowej oraz modernizację i rozbudowę sieci dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Gmina Miastków Kościelny pełni funkcję gminy typowo rolniczej, dlatego też głównym miejscem pracy i źródłem utrzymania dla większości mieszkańców jest praca w gospodarstwach rolnych oraz w lokalnych podmiotach usługowo-handlowych. W związku z powyższym należy podjąć działania wykorzystujące rolniczy potencjał gminy poprzez zwiększenie opłacalności funkcjonowania gospodarstw rolnych (m.in. utworzenie punktów gminnych pomagających rolnikom w pozyskaniu środków zewnętrznych na rozwój gospodarstw rolnych, budowa gminnego targowiska będącego miejscem handlu lokalnych produktów rolnych). Gmina powinna dążyć także do dywersyfikacji źródeł wpływów do budżetu oraz podejmować działania w zakresie rozwoju kapitału społecznego, m.in. poprzez zapewnienie edukacji na wysokim poziomie, integrację społeczną i tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe, określono następującą wizję rozwoju:

W 2030 roku Gmina Miastków Kościelny miejscem wykorzystującym potencjał agroturystyczny, gdzie rozwija się również konkurencyjna gospodarka lokalna. Znajduje się tu dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna, a wszelkie działania prowadzone są zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, dbając o środowisko i zapewniając przyjazne miejsce do życia.

Strategia Rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych

i strategicznych Gminy, wpływając na jego ożywienie społeczno-gospodarcze oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystyczno-rekreacyjnej.

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej diagnozy Gminy. Cele strategiczne wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Gminy. Wytaczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono 3 cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym:

Wymiar społeczny:

1. Wysoka jakość życia mieszkańców,

Wymiar gospodarczy:

2. Wykorzystany potencjał rekreacyjny Gminy oraz konkurencyjna gospodarka lokalna,

Wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura):

3. Harmonijny ład przestrzenny oraz czyste środowisko naturalne.

Wymiary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania i cele zrealizowane w jednym wymiarze rozwojowym wpływają na realizację zadań i celów w innym, dzięki czemu powstaje efekt synergii wzmacniający osiągnięcie wymaganych wskaźników, co tylko przyspiesza realizację określonej wizji rozwoju Gminy.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację szczegółowych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 5. Cele strategiczne i operacyjne

Wymiar	Cel strategiczny	Cele operacyjne
SPOŁECZNY	1. Wysoka jakość życia mieszkańców	1.1. Atrakcyjne warunki mieszkaniowe
		1.2. Wysokie standardy infrastruktury społecznej
		1.3. Zintegrowane i zaktywizowane społeczeństwo
GOSPODARCZY	2. Wykorzystany potencjał rekreacyjny Gminy oraz konkurencyjna gospodarka lokalna	2.1. Oferta inwestycyjna Gminy wykorzystująca rolniczy potencjał gminy
		2.2. Rozszerzona oferta rekreacji weekendowej
		2.3. Rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura techniczna
PRZESTRZENNY	3. Harmonijny ład przestrzenny oraz czyste środowisko naturalne	3.1. Atrakcyjna przestrzeń publiczna
		3.2. Spójność zagospodarowania przestrzennego gminy
		3.3. Czyste środowisko naturalne oraz rozwój OZE

Źródło: Opracowanie własne

2.1. Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców

W ramach pierwszego celu strategicznego wyodrębniono następujące cele operacyjne:

- Cel operacyjny 1.1. Atrakcyjne warunki mieszkaniowe,
- Cel operacyjny 1.2. Wysokie standardy infrastruktury społecznej,
- Cel operacyjny 1.3. Zintegrowane i zaktywizowane społeczeństwo.

Poniżej przedstawiono opis poszczególnych celów operacyjnych:

— Cel operacyjny 1.1. Atrakcyjne warunki mieszkaniowe

Cel ten obejmuje działania mające na celu dalszy wzrost atrakcyjności mieszkaniowej gminy, skutkującej wzrostem liczebności mieszkańców.

W związku z powyższym jednym z przewidzianych kierunków działań jest zwiększenie dostępności terenów pod budownictwo mieszkaniowe wyznaczonych w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego oraz uzbrojenie ich w niezbędną infrastrukturę techniczną (m.in. sieć wodociągowa, drogi, oświetlenie, sieć energetyczna).

Odpowiednia liczba uzbrojonych w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod mieszkalnictwo wraz z zachowaniem istniejących walorów przyrodniczych gminy, wraz z poczuciem bezpieczeństwa znacząco zwiększy jej atrakcyjność osiedleńczą. W związku z powyższym w ramach niniejszego celu operacyjnego zaplanowano również modernizację oraz doposażenie jednostek bezpieczeństwa publicznego, w tym jednostek OSP. Podejmowane działania w tym zakresie uzupełnią system prewencji na terenie gminy w zakresie bezpieczeństwa pożarowego oraz ograniczenia skutków wypadków i klęsk żywiołowych.

— Cel operacyjny 1.2. Wysokie standardy infrastruktury społecznej

Na atrakcyjność mieszkaniową gminy wpływa także dostępność do usług publicznych świadczonych przez instytucje samorządowe. W związku z powyższym w ramach drugiego celu strategicznego zaplanowano zadania z zakresu poprawy stanu technicznego i wyposażenia obiektów użyteczności publicznej, które wpłyną na zwiększenie jakości usług świadczonych na rzecz interesantów. Przewidziano też zwiększenie dostępności usług publicznych świadczonych elektronicznie oraz usprawnienie systemu obsługi klienta w Urzędzie Gminy Miastków Kościelny. W kierunku tym zaplanowano również zwiększenie dostępu do służby zdrowia na terenie gminy, poprzez m.in. budowę ośrodka zdrowia świadczącego usługi medyczne wysokiej jakości.

W celu utrzymania wysokich standardów infrastruktury społecznej na terenie gminy, należy również ulepszyć warunki funkcjonowania żłobków, przedszkoli i szkół, m.in. poprzez modernizację obiektów wraz z ich dostosowaniem do potrzeb dzieci niepełnosprawnych oraz rozszerzenie, w miarę zgłaszanych potrzeb, oferty edukacyjno – wychowawczej i zajęć pozalekcyjnych. Należy przewidzieć również modernizację oraz dalszą rozbudowę infrastruktury sportowo – rekreacyjnej, która będzie wykorzystywana przez wszystkich mieszkańców Gminy do rozwijania sportu, rekreacji ruchowej oraz wdrażania programów aktywizacyjnych i integrujących lokalną społeczność. Rozbudowana infrastruktura sportowo - rekreacyjna będzie sprzyjała wzrostowi aktywności i kondycji fizycznej mieszkańców oraz ich integracji lokalnej.

Ważnym aspektem w realizacji wszystkich założeń strategicznych Gminy jest również możliwość poszukiwania źródeł finansowania jego działań rozwojowych, poprzez racjonalną gospodarkę zdolnością inwestycyjną Gminy, pozyskiwanie inwestorów oraz środków finansowych z zewnętrznych źródeł (dotacje unijne, kredyty, pożyczki, fundusze krajowe).

— **Cel operacyjny 1.3. Zintegrowane i zaktywizowane społeczeństwo**

Trzeci cel operacyjny obejmuje działania dążące do integracji, aktywizacji lokalnej społeczności oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu. W ramach tego celu przewiduje się wdrażanie działań dotyczących rozbudowy oferty usług społecznych skierowanych do wszystkich grup wiekowych, zwiększenia kompetencji zawodowych mieszkańców oraz wprowadzania nowych programów integrujących mieszkańców, w tym osób starszych i samotnych. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa sprawia, iż kluczowa jest intensyfikacja działań samorządu w zakresie aktywizacji osób starszych. Konieczne jest również wsparcie w zakresie aktywizacji i integracji społecznej w przypadku pozostałych grup wiekowych. Zlokalizowane na obszarze gminy remizy OSP, świetlice wiejskie oraz obiekty sportowe mogą stać się miejscem prowadzenia szeregu działań integracyjnych i miejscem funkcjonowania kół zainteresowań i klubów zrzeszających lokalną społeczność. Ważne jest również zwiększanie nakładów na działalność organizacji pozarządowych i lokalnych stowarzyszeń, takich jak m.in. Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne i Klub Seniora, które prowadzą szereg działań integracyjnych oraz budują lokalną tożsamość społeczną.

Wszystkie przedstawione powyżej działania dążą do wzrostu jakości życia dotychczasowych mieszkańców Gminy Miastków Kościelny, poprawy atrakcyjności osiedleńczej Gminy, a tym samym zwiększenia liczby osób osiedlających się na jej terenie.

Tabela 6. Cel strategiczny: 1. Wysoka jakość życia mieszkańców

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 1.1.					
Atrakcyjne warunki mieszkaniowe					
1. Zwiększenie powierzchni uzbrojonych terenów pod mieszkalnictwo z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego	- więcej uzbrojonych w infrastrukturę techniczną terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkalne, większa liczba budynków mieszkalnych, - większa liczba mieszkań, - większe dochody gminy związane z podatkami od nieruchomości, - większa liczba mieszkańców gminy.	- Liczba wydanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych [szt.]; - Powierzchnia wyznaczonych terenów pod budownictwo mieszkaniowe [ha]; - Liczba powstałych nowych mieszkań na terenie gminy [szt.]; - Liczba osób meldujących się na terenie gminy [osoby].	- Budżet własny Gminy, - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład. - Budżet podmiotów realizujących zabudowę mieszkaniową.	Urząd Gminy Miastków Kościelny	2023-2030
2. Utrzymanie poziomu bezpieczeństwa	- remizy OSP zapewniające bezpieczne i higieniczne warunki pełnienia służby przez strażaków, - lepsze wyposażenie jednostek OSP.	- Liczba wybudowanej lub zmodernizowanej infrastruktury dla OSP [szt.]; - Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami [os.]; - Liczba dofinansowanych jednostek OSP [szt.], - Liczba doposażonych jednostek OSP [szt.].	- Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	Urząd Gminy Miastków Kościelny	2023-2030
Cel operacyjny 1.2.					
Wysokie standardy infrastruktury społecznej					

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej	- dobry stan techniczny budynków użyteczności publicznej,	- Liczba wybudowanych, przebudowanych lub rozbudowanych obiektów użyteczności publicznej [szt.];	- Budżet własny Gminy;	-	2023-2030
	- kompleksowo wyposażone budynki użyteczności publicznej,	- Liczba doposażonych obiektów użyteczności publicznej [szt.];	- Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	- Urząd Gminy Miastków Kościelny	
	- dobry dostęp do służby zdrowia na terenie gminy.	- Liczba usług medycznych świadczonych na terenie gminy [szt.];			
		- Liczba wybudowanych obiektów ochrony zdrowia [szt.];			
		- Liczba zmodernizowanych obiektów ochrony zdrowia [szt.];			
2. Wzrost efektywności działania instytucji samorządowych	- większa dostępność usług publicznych świadczonych elektronicznie,	- Liczba usług w formie elektronicznej w instytucjach samorządowych [szt.];	- Budżet własny Gminy;	-	2023-2030
	- sprawny system obsługi klienta w Urzędzie,	- Liczba zmodernizowanych systemów obsługi klienta w instytucjach samorządowych [szt.];	- Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	- Urząd Gminy Miastków Kościelny	
	- racjonalna gospodarka zdolnością inwestycyjną Gminy.	- Liczba instytucji samorządowych oferujących usługi elektroniczne [szt.];			
		- Wysokość nadwyżki operacyjnej Gminy na koniec roku obrotowego [zł];			
		- Liczba inwestycji zrealizowanych przy udziale środków zewnętrznych [szt.];			
3. Poprawienie warunków funkcjonowania żłobków, przedszkoli oraz jednostek oświatowych	- zapewniona opieka dzieciom do lat 3 w żłobkach,	- Liczba dzieci do lat 3 objętych opieką w żłobkach [szt.];	- Budżet własny Gminy;	-	2023-2030
	- o zapewniona opieka dzieciom do lat 6 w przedszkolach,	- Liczba dzieci do lat 6 objętych opieką w przedszkolach [szt.];	- Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	- Urząd Gminy Miastków Kościelny, Przedszkola, Szkoły Podstawowe,	
	- obiekty opiekuńcze – oświatowe dostosowane do	- Liczba doposażonych budynków opiekuńczo – oświatowych [szt.];			

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
i sportowo-rekreacyjnych	– potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, atrakcyjna oferta edukacyjno-rozwojowo-wychowawcza, – obiekty oświatowe w dobrym stanie technicznym, – szeroka oferta zajęć dodatkowych, – zmodernizowane, rozbudowane i nowe obiekty sportowo-rekreacyjne, – nowe zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży.	– Liczba budynków opiekuńczo – oświatowych dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami [szt.]; – Liczba zrealizowanych przedsięwzięć zwiększających ofertę edukacyjno-wychowawczą [szt.]; – Liczba przebudowanych lub rozbudowanych obiektów oświatowych [szt.]; – Liczba dzieci korzystających z nowych lub zmodernizowanych obiektów oświatowych [os.]; – Liczba dodatkowych zajęć pozalekcyjnych [szt.]; – Liczba zmodernizowanych / rozbudowanych obiektów sportowych [szt.]; – Liczba wybudowanych nowych obiektów sportowych [szt.]; – Liczba zmodernizowanych / rozbudowanych obiektów rekreacyjnych [szt.]; – Liczba wybudowanych nowych obiektów rekreacyjnych [szt.];		– Stowarzyszenia, – Podmioty prywatne.	
Cel operacyjny 1.3. Zintegrowane i zaktywizowane społeczeństwo					
1. Wzrost jakości życia we wszystkich grupach wiekowych mieszkańców i ich integracja	– rozwinięta oferta usług społecznych skierowanych do wszystkich grup wiekowych, – działania w zakresie podnoszenia i doskonalenia kompetencji zawodowych,	– Liczba uczestników działań w zakresie podnoszenia i doskonalenia kompetencji zawodowych [os.]; – Liczba utworzonych nowych programów aktywizujących osoby starsze i samotne [szt.];	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	– Urząd Gminy Miastków Kościelny, – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym,	2023-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
2. Aktywizacja mieszkańców dotkniętych problemami społecznymi oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym	– rozwój usług opiekuńczych, w tym dla osób starszych i samotnych, – poprawa dostępu do miejsc integrujących mieszkańców, zwiększone nakłady na działalność organizacji pozarządowych i stowarzyszeń (m.in. KGW, OSP, Klub Seniora), – liczne wydarzenia integrujące lokalną społeczność, – wzrost poczucia lokalnej tożsamości mieszkańców.	– Liczba utworzonych miejsc lokalnej integracji [szt.]; – Liczba wspartych dotychczas działających miejsc lokalnej integracji [szt.]; – Liczba zorganizowanych wydarzeń integrujących lokalną społeczność [szt.]; – Wartość nakładów na działalność organizacji pozarządowych i stowarzyszeń [zł].	–	– Instytucje kultury.	
	– większa liczba programów profilaktycznych, – większa liczba programów aktywizacyjnych, – zwiększenie skali wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży, – spadek liczby osób objętych opieką społeczną, – brak barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych.	– Liczba programów profilaktycznych [szt.]; – Liczba zorganizowanych spotkań z zakresu wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży [szt.]; – Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny [szt.]; – Liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej [os.]; – Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem [os.]; – Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych [szt.].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	– Urząd Gminy Miastków Kościelny, – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie Kościelnym	2023-2030

Źródło: Opracowanie własne

2.2. Cel strategiczny 2. Wykorzystany potencjał rekreacyjny Gminy oraz konkurencyjna gospodarka lokalna

W ramach drugiego celu strategicznego wyodrębniono następujące cele operacyjne:

- Cel operacyjny 2.1. Oferta inwestycyjna Gminy wykorzystująca rolniczy potencjał gminy,
- Cel operacyjny 2.2. Rozszerzona oferta rekreacji weekendowej,
- Cel operacyjny 2.3. Rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura techniczna.

Poniżej przedstawiono opis poszczególnych celów operacyjnych:

— Cel operacyjny 2.1. Oferta inwestycyjna Gminy wykorzystująca rolniczy potencjał gminy

Gmina Miastków Kościelny pełni funkcję gminy typowo rolniczej, dlatego też głównym miejscem pracy i źródłem utrzymania dla większości mieszkańców jest praca w gospodarstwach rolnych oraz w lokalnych podmiotach usługowo-handlowych.

W celu wykorzystania rolniczego i przyrodniczego charakteru Gminy i jej zasobów, należy ściągnąć na jej teren nowe podmioty gospodarcze, w tym prowadzące działalność gospodarczą niepowodującą negatywnego oddziaływania na środowisko. W związku z czym konieczne jest stworzenie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej skierowanej głównie na działalność w zakresie przetwórstwa rolnego.

Ponadto, aby zwiększyć atrakcyjność inwestycyjną Gminy przewidziano wdrożenie instrumentów wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (np. dostęp do doradztwa prawnego, finansowego, ulgi podatkowej) oraz opracowanie i wdrożenie systemu promocji gospodarczo - inwestycyjnej.

Natomiast w celu zwiększenia rolniczego potencjału Gminy należy również rozważyć utworzenie punktów gminnych pomagających rolnikom w pozyskaniu środków zewnętrznych na rozwój gospodarstw rolnych.

— Cel operacyjny 2.2. Rozszerzona oferta rekreacji weekendowej

Obszarami o najmocniejszym potencjale rozwoju Gminy Miastków Kościelny są jej zasoby przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe. Potencjał ten może być wykorzystany do rozwoju turystyki rekreacyjnej, w tym turystyki weekendowej i agroturystyki.

W związku z powyższym przewidziano działania poprawiające stan obiektów o wartości historycznej, w tym budynków zabytkowych i instytucji kultury, chroniących dziedzictwo kulturowe Gminy. Z obiektów tych mogą korzystać mieszkańcy, organizacje czy grupy nieformalne realizujące swoje zamierzenia artystyczne, co w przyszłości przyczyni się do rozwoju różnych inicjatyw społecznych.

Przewidziano również kierunek działań dążący do wyposażenia gminy w kompleksową infrastrukturę okołoturystyczną i rekreacyjną oraz efektywną promocję jej walorów. Atrakcyjna, ogólnodostępna i dostosowana do różnych grup wiekowych infrastruktura rekreacyjna i okołoturystyczna, w tym również agroturystyczna wraz z ich efektywną promocją wpłynie na wzrost zainteresowania turystów Gminą Miastków Kościelny.

— Cel operacyjny 2.3. Rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura techniczna

Cel ten obejmuje działania dążące do podniesienia standardów infrastruktury technicznej i drogowej poprzez m.in. rozbudowę, przebudowę, modernizację sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, deszczowej, energetycznej, gazowej oraz telekomunikacyjnej, w tym światłowodowej. Mają one zapewnić mieszkańcom i inwestorom dostęp do infrastruktury technicznej zapewniającej dogodne warunki do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej. W związku z tym, należy kontynuować modernizację istniejącej infrastruktury wodociągowej oraz dokonać rozbudowy sieci wodociągowej w miejscowościach obecnie niezwodociągowanych. Ponadto rekomenduje się dalsze wsparcie w realizacji lokalnych systemów oczyszczania ścieków m.in. poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej na terenach o zwartej zabudowie oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach o rozproszonej zabudowie, a także nadzór nad prawidłową gospodarką ściekową gospodarstw indywidualnych i przedsiębiorstw. Wdrożenie wymienionych zadań umożliwi poprawę stanu infrastruktury technicznej wodno-kanalizacyjnej oraz zapobiegnie degradacji środowiska naturalnego, które stanowi podstawę potencjału rozwoju Gminy oraz wpływa na podniesienie jakości życia mieszkańców.

Jedną z barier rozwoju osiedleńczego i gospodarczego gminy jest niewystarczająca ilość dróg w dobrym stanie technicznym wyposażonych w kompleksową infrastrukturę towarzyszącą (chodniki, drogi dla rowerów, oświetlenie uliczne, kanalizacja deszczowa). W związku z powyższym należy zaplanować rozbudowę i remont dróg lokalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz oświetleniem ulicznym. Głównym celem zadania jest zaspokojenie oczekiwań mieszkańców w zakresie bezpiecznej i szybkiej komunikacji, która ma bezpośredni wpływ na rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy, a więc i na powstanie nowych miejsc pracy. Rozbudowana sieć dróg wykonanych w odpowiednim standardzie technicznym jest również elementem wspomagającym zarządzanie, usuwanie oraz zapobieganie ryzykom w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych, takich jak pożary lub powódzie.

Tabela 7. Cel strategiczny 2. Wykorzystany potencjał rekreacyjny Gminy oraz konkurencyjna gospodarka lokalna

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 2.1.					
Oferta inwestycyjna Gminy wykorzystująca rolniczy potencjał gminy					
1. Pozyskanie nowych inwestorów i rozwój lokalnego sektora usług rolno – spożywczych i handlu	- rozwinięty sektor usług rolno – spożywczych oraz handlu, instrumenty wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (np. dostęp do doradztwa prawnego, finansowego, ulgi podatkowej), współpraca pomiędzy przedsiębiorstwami i samorządami,	-	-	-	2023-2030
	- opracowany i wdrożony system promocji gospodarczej i inwestycyjnej, udostępnione pod działalność gospodarczą grunty, lokale, obiekty będące własnością gminy,	-	-	-	
	- większa liczba przedsiębiorców, spadek bezrobocia wśród mieszkańców,	-	-	-	
	- zwiększenie nadwyżki budżetowej.	-	-	-	
	- Liczba podmiotów funkcjonujących w sektorze usług rolno – spożywczych oraz handlu [szt.];	-	-	-	
	- Liczba wdrożonych instrumentów wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw [szt.];	-	-	-	
- Liczba przedsiębiorstw działających na terenie gminy [szt.];	-	-	-	-	
- Powierzchnia udostępnionych pod działalność gospodarczą gruntów będących własnością gminy [ha];	-	-	-	-	
- Liczba udostępnionych pod działalność gospodarczą lokali i obiektów będących własnością gminy [szt.];	-	-	-	-	
Cel operacyjny 2.2.					
Rozszerzona oferta rekreacji weekendowej					
1. Rozbudowa oferty kulturalnej Gminy	- poprawa stanu obiektów zabytkowych oraz o wartości historycznej,	-	-	-	2023-2030
	- poprawa stanu obiektów instytucji kultury i bibliotek, zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej i bibliotecznej,	-	-	-	
	- Liczba wyremontowanych i odnowionych obiektów zabytkowych [szt.];	-	-	-	
- Liczba wyremontowanych i odnowionych obiektów zabytkowych [szt.];	-	-	-	-	
- Liczba wyremontowanych i odnowionych obiektów o wartości historycznej [szt.];	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-	-	
- Budżet własny Gminy;	-	-	-		

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
2. Rozszerzenie oferty rekreacyjnej i agroturystycznej Gminy	- oferta kulturalna dostosowana do różnych grup wiekowych,	- Użytkownicy korzystający z obiektów objętych wsparciem [os./rok];	- w tym Polski Ład,	-	2023-2030
	- efektywna promocja oferty kulturalnej Gminy.	- Liczba obiektów instytucji kultury w dobrym stanie technicznym [szt.];	- Program MKiDN „Infrastruktura bibliotek” 2021-2025.	-	
		- Liczba wspartych obiektów infrastruktury instytucji kultury [szt.];			
		- Liczba wspartych bibliotek [szt.];			
		- Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych [szt.];			
		- Liczba turystów odwiedzających teren gminy [szt.];			
		- Oferta turystyczna – promocyjna [komplet];			
		- Liczba osób korzystających z oferty turystycznej – promocyjnej [os./rok];			
		- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych elementów infrastruktury okoturystycznej [szt.];	- Budżet własny Gminy;	-	
	- rozbudowana infrastruktura okoturystyczna, w tym agroturystyczna,	- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych elementów infrastruktury agroturystycznej [szt.];	- Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	- Urząd Gminy Miastków Kościelny,	
	- zwiększenie dostępności do oferty rekreacyjnej,	- Liczba wybudowanych/zmodernizowanych elementów infrastruktury rekreacyjnej [szt.];		- Instytucje kultury.	
	- nowe obiekty służące rekreacji,	- Liczba przedsiębiorstw branży turystycznej działających na terenie gminy [szt.];			
	- efektywna promocja turystyczna – rekreacyjna Gminy.	- Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych [szt.];			

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
		– Liczba turystów odwiedzających teren gminy [szt.].			
Cel operacyjny 2.3.					
Rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura techniczna					
1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, instalacje do odprowadzania ścieków, sieć elektroenergetyczna, światłowodów, sieć gazowa)	– wysokiej jakości, sprawna infrastruktura techniczna (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, urządzenia elektroenergetyczna, światłowodów), funkcjonujące przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie.	– Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych [km];	– Budżet własny Gminy;	– Urząd Gminy Miastków Kościelny,	2023-2030
		– Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych [km];	– Publiczne	– Przedsiębiorstwa telekomunikacyjne,	
		– Ludność przyłączona do udoskonalonej sieci wodociągowej [os.];	– pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	– Przedsiębiorstwa energetyczne.	
		– Ludność przyłączona do udoskonalonej sieci kanalizacji sanitarnej [os.];			
		– Długość zmodernizowanej sieci elektroenergetycznej [km];			
		– Długość sieci gazowej [km];			
		– Liczba osób korzystających z sieci gazowej [osoby];			
		– Długość sieci światłowodowej [km];			
		– Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.].			

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
2. Budowa, modernizacja i utrzymanie dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (oświetlenie uliczne, chodniki, drogi dla rowerów, kanalizacja deszczowa)	- dobry stan techniczny dróg, - dobry stan mostów, - rozbudowany układ dróg gminnych, zapewniających bezpośredni dostęp do terenów inwestycyjnych, - dobry stan infrastruktury towarzyszącej - oświetlenia ulicznego, dróg dla rowerów, chodników, - dobre warunki ruchu rowerowego – infrastruktura zgodna z wojewódzkimi standardami, - bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego.	- Długość wybudowanych dróg [km]; - Długość zmodernizowanych dróg [km]; - Liczba zdarzeń drogowych [szt.]; - Długość wybudowanych lub przebudowanych chodników [km]; - Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg dla rowerów [km]; - Długość dróg dla rowerów zgodnych z wojewódzkimi standardami [km]; - Długość wybudowanej infrastruktury towarzyszącej [km]; - Ilość wybudowanych, zmodernizowanych elementów infrastruktury towarzyszącej [szt.].	- Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	- Urząd Gminy Miastków Kościelny	2023-2030

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Cel strategiczny 3. Harmonijny ład przestrzenny oraz czyste środowisko naturalne

W ramach trzeciego celu strategicznego wyodrębniono następujące cele operacyjne:

- Cel operacyjny 3.1. Atrakcyjna przestrzeń publiczna,
- Cel operacyjny 3.2. Spójność zagospodarowania przestrzennego gminy,
- Cel operacyjny 3.3. Czyste środowisko naturalne oraz rozwój OZE.

Poniżej przedstawiono opis poszczególnych celów operacyjnych:

— Cel operacyjny 3.1. Atrakcyjna przestrzeń publiczna

Ład przestrzenny to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Jest on jednym z podstawowych elementów wpływających na postrzeganie atrakcyjności mieszkaniowej, rekreacyjno-turystycznej oraz inwestycyjnej gminy. W związku z powyższym przewidziano zadania dążące do harmonijnego zagospodarowania przestrzeni publicznej Gminy Miastków Kościelny, pod względem:

- pełnienia przez nią funkcji wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców, jak i przyjezdnych,
- ochrony obiektów i obszarów o znaczeniu historyczno-kulturowym,
- ochrony środowiska naturalnego,
- koncentracji życia społecznego mieszkańców,
- działalności inwestycyjnej,
- świadczenia usług publicznych.

Ponadto wskazane są również prace z zakresu zagospodarowania publicznych terenów rekreacyjnych takich jak parki i skwery, wraz z ich wyposażeniem m.in. w elementy małej architektury. Zadanie to nie tylko wpłynie na uzyskanie estetycznej przestrzeni publicznej, ale zwiększy również zainteresowanie ofertą osiedleńczą i rekreacyjną gminy.

— Cel operacyjny 3.2. Spójność zagospodarowania przestrzennego gminy

W ramach poprawy spójności zagospodarowania przestrzennego wskazuje się na bieżącą aktualizację dokumentów planistycznych w oparciu o potrzeby rozwojowe gminy. Należy dostosować politykę przestrzenną gminy do aktualnych potrzeb i wymagań poprzez opracowanie, a następnie realizację zapisów planów zagospodarowania przestrzennego.

— Cel operacyjny 3.3. Czyste środowisko naturalne oraz rozwój OZE

Gmina Miastków Kościelny posiada urozmaiconą rzeźbę terenu oraz liczne walory przyrodniczo – krajobrazowe, obejmujące m.in. czyste powietrze, krajobraz rolniczo - leśny urozmaicony doliną rzeki Wilga będącą bogatym ekosystemem przyrodniczym. W związku

z powyższym zaplanowano kierunek działań dążący do ich ochrony oraz zachowania w dobrym stanie.

Na terenie gminy nie funkcjonuje przemysł ciężki, którego działalność mogłaby wpłynąć negatywnie na stan środowiska naturalnego. O jakości powietrza atmosferycznego w gminie decyduje przede wszystkim emisja zanieczyszczeń powstałych w wyniku spalania materiałów opałowych w lokalnych kotłowniach, głównie węgla i drewna. Problem ten jest potęgowany w sezonie grzewczym. W związku z tym, przewidziano działania dążące do poprawy stanu powietrza atmosferycznego obejmujące wymianę źródeł ciepła, inwestycje w odnawialne źródła energii oraz dalszą termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. Ich celem jest ograniczenie strat ciepła budynków i rocznego zużycia energii cieplnej oraz w efekcie zmniejszenie emisji dwutlenku węgla. Ponadto przewiduje się, że na przykładzie dobrych praktyk wykorzystania wydajnych i proekologicznych technologii, urządzeń i instalacji w zakresie gospodarowania energią nastąpi wzrost poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców w dziedzinie budynków energooszczędnych. Oprócz efektów środowiskowych zostaną osiągnięte efekty społeczne poprzez stworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej, zwiększenie dostępu do usług społecznych oraz poprawę warunków świadczenia usług publicznych.

W celu rozwoju odnawialnych źródeł energii na terenie gminy należy rozważyć uczestnictwo Gminy Miastków Kościelny w klastrze energii, w skład którego mogą wchodzić osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej, jednostki naukowe, jednostki badawczo-rozwojowe oraz jednostki samorządu terytorialnego. W ramach porozumienia, w jednej sieci dystrybucyjnej jest wytwarzane i równoważone zapotrzebowanie oraz dystrybucja i obrót energią wytworzoną z różnych źródeł, w tym ze źródeł odnawialnych.⁴⁰ Zadaniem klastrów energii jest zapewnienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego, poprawa lokalnego środowiska naturalnego oraz zwiększenie konkurencyjności i efektywności ekonomicznej lokalnej gospodarki. Współpraca w ramach klastrów może przyczynić się także do restrukturyzacji obszarów wiejskich, pobudzenia energetyki prosumenckiej i dalszego jej rozwoju.⁴¹

W ramach przedmiotowego celu strategicznego zakłada się także prowadzenie działań mających na celu zrównoważone gospodarowanie wodami wraz z ochroną przeciwpowodziową gminy, efektywne zarządzanie kryzysowe oraz obronę cywilną mieszkańców gminy na wypadek wojny, klęsk żywiołowych i katastrof.

⁴⁰ <https://www.gramwzielone.pl/trendy/21740/idea-klastrow-energetycznych-w-ustawie-o-oze>

⁴¹ <https://www.tauron.pl/tauron/o-tauronie/tauron-dla-otoczenia/klastry-energii>

Należy zaplanować również działania z zakresu zwiększenia świadomości mieszkańców w zakresie ochrony komponentów środowiska, takich jak geologia, rzeźba terenu, klimat, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, szata roślinna oraz świat zwierzęcy. W tym zakresie wskazane jest prowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnych w zakresie wsparcia finansowego wymiany źródeł ciepła w budynkach prywatnych oraz utylizacji wyrobów zawierających azbest.

Tabela 8. Cel strategiczny 3: Harmonijny ład przestrzenny oraz czyste środowisko naturalne

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 3.1.					
Atrakcyjna przestrzeń publiczna					
1. Zagospodarowanie publicznych terenów rekreacyjnych	- atrakcyjne ogólnodostępne tereny rekreacyjne (m.in. parki, skwerki), - dalsze zainteresowanie ofertą osiedleńczą gminy, - ochrona istniejących zasobów środowiskowych.	- Powierzchnia zagospodarowanej publicznej przestrzeni rekreacyjnej [ha]; - Liczba zakupionych elementów małej architektury [szt.].	- Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	Urząd Gminy Miastków Kościelny	2023-2030
2. Harmonijne zagospodarowanie przestrzeni publicznej	- estetyczna przestrzeń publiczna, - dalsze zainteresowanie ofertą osiedleńczą gminy, - wyznaczona przestrzeń pod kątem koncentracji życia społecznego mieszkańców, - wyznaczenie terenów pod działalność inwestycyjną, - ochrona istniejących zasobów kulturowych i środowiskowych.	- Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni publicznej [ha]; - Powierzchnia zagospodarowanych obszarów inwestycyjnych [ha]; - Liczba zagospodarowanych elementów przestrzeni publicznej [szt.].	- Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	Urząd Gminy Miastków Kościelny	2023-2030
Cel operacyjny 3.2.					
Spójność zagospodarowania przestrzennego gminy					
1. Bieżąca aktualizacja dokumentów planistycznych w oparciu o potrzeby rozwojowe gminy	- stała aktualizacja zapisów w dokumentach planistycznych, - opracowanie zmian i nowych dokumentów planistycznych.	Powierzchnia terenów, których dotyczy aktualizacja lub zmiany w zakresie zapisów w dokumentach planistycznych [ha].	Budżet własny Gminy.	Urząd Gminy Miastków Kościelny	2023-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 3.3. Czyste środowisko naturalne oraz rozwój OZE					
1. Poprawa stanu powietrza atmosferycznego	- spadek emisji zanieczyszczeń do atmosfery, - poprawa komfortu cieplnego w budynkach, - poprawa efektywności energetycznej budynków, - wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.	- Liczba wymienionych źródeł ciepła [szt.]; - Powierzchnia podlegająca zmianie sposobu ogrzewania [m²]; - Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony równoważnika CO₂]; - Liczba inwestycji obejmujących odnawialne źródła energii [szt.]; - Liczba budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji [szt.]; - Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji [szt.].	- Budżet własny Gminy; - Środki własne mieszkańców; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	- Urząd Gminy Miastków Kościelny, - Jednostki organizacyjne, Mieszkańcy gminy.	2023-2030
2. Utworzenie klastra energii	- rozwój OZE, - zapewnienie lokalnego bezpieczeństwa energetycznego, - poprawa lokalnego środowiska naturalnego, - zwiększenie konkurencyjności i efektywności ekonomicznej lokalnej gospodarki.	- Liczba podpisanych porozumień w ramach klastra energii [szt.].	- Budżet własny Gminy; - Budżet partnerów w ramach klastra energii.	- Urząd Gminy Miastków Kościelny, - Partnerzy w ramach klastra energii.	2023-2030
3. Ochrona najcenniejszych przyrodniczo obiektów i obszarów na terenie gminy	- utrzymanie w dobrym stanie obiektów i obszarów cennych przyrodniczo; - zachowane walory przyrodnicze i krajobrazowe.	- Powierzchnia obszarów cennych przyrodniczo na terenie gminy [ha]; - Liczba MPZP, w których zawarto zapisy ustalające ochronę obiektów i obszarów cennych przyrodniczo [szt.].	- Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	- Urząd Gminy Miastków Kościelny, - RDOŚ w Warszawie.	2023-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
4. Zrównoważone gospodarowanie wodami	- instalacje melioracyjne w dobrym stanie technicznym, zmniejszenie zużycia wody pitnej,	- Długość poddanych konserwacji instalacji melioracyjnych [km];	-	-	2023-2030
	- kumulacja wody deszczowej i wykorzystanie do celów gospodarczych,	- Liczba zrealizowanych działań służących zmniejszeniu zużycia wody pitnej [szt.];	-	-	
	- ochrona naturalnych koryt cieków oraz ochrony naturalnej retencji gruntów, w szczególności retencji leśnej oraz retencji na obszarach zurbanizowanych,	- Liczba podjętych działań chroniących naturalne koryta cieków wodnych [szt.];	- Budżet własny Gminy; Publiczne	- Urząd Gminy Miastków Kościelny, Mieszkańcy gminy; Właściciele gruntów.	
	- zwiększona retencja wodna na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, ochrona przeciwpowodziowa gminy,	- Liczba podjętych działań chroniących naturalną retencję wód [szt.];	-	-	
5. Efektywny system zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej	- stosowanie zasad kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej.	- Liczba przeprowadzonych prac przeciwerozrywnych, zalesień, tworzących sfery buforowych wzdłuż cieków oraz odtwarzających oczka wodne i mokradła [szt.];	-	-	2023-2030
	-	- Liczba podjętych działań przeciwpowodziowych [szt.];	-	-	
	-	- Liczba przeprowadzonych działań w ramach kodeksu DPR [szt.];	-	-	
	- infrastruktura i procedury szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe, ochrona infrastruktury krytycznej, efektywny plan zarządzania kryzysowego, efektywny plan obrony cywilnej.	- Liczba opracowanych procedur szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe [szt.];	- Budżet własny Gminy; Publiczne	- Urząd Gminy Miastków Kościelny	
		- Liczba przeprowadzonych działań służących ochronie infrastruktury krytycznej [szt.];	-	-	
		- Liczba przeprowadzonych szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego [szt.];	-	-	
		- Liczba przeprowadzonych szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu obrony cywilnej [szt.];	-	-	

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
6. Wydajny system gospodarowania odpadami	- funkcjonalny system gospodarowania odpadami komunalnymi,	- Masa odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny [Mg];	- Budżet własny Gminy;	- Urząd Gminy	2023-2030
	- efektywnie funkcjonujący PSZOK,	- Masa unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest [Mg];	- Środki własne mieszkańców;	- Miastków	
	- spadek wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.	- Liczba wspartych z budżetu Gminy zadań dot. unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest na budynekach prywatnych [Mg].	- Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym WFOŚiGW.	- Kościelny, Mieszkańcy gminy.	
7. Edukacja ekologiczna	- wzrost świadomości mieszkańców w zakresie ochrony komponentów środowiska (geologia, rzeźba terenu, klimat, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, szata roślinna, świat zwierzęcy),	- Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska [szt.];	- Budżet własny Gminy;	- Urząd Gminy	2023-2030
	- świadomość mieszkańców w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na wymianę źródeł ciepła na przyjazne środowisku,	- Liczba przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska w szkołach [szt.];	- Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	- Miastków	
	- świadomość mieszkańców w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na utylizację wyrobów zawierających azbest.	- Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych w zakresie wsparcia finansowego wymiany źródeł ciepła [szt.], Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych w zakresie wsparcia finansowego utylizacji wyrobów zawierających azbest [szt.].		- Kościelny	

Źródło: Opracowanie własne

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

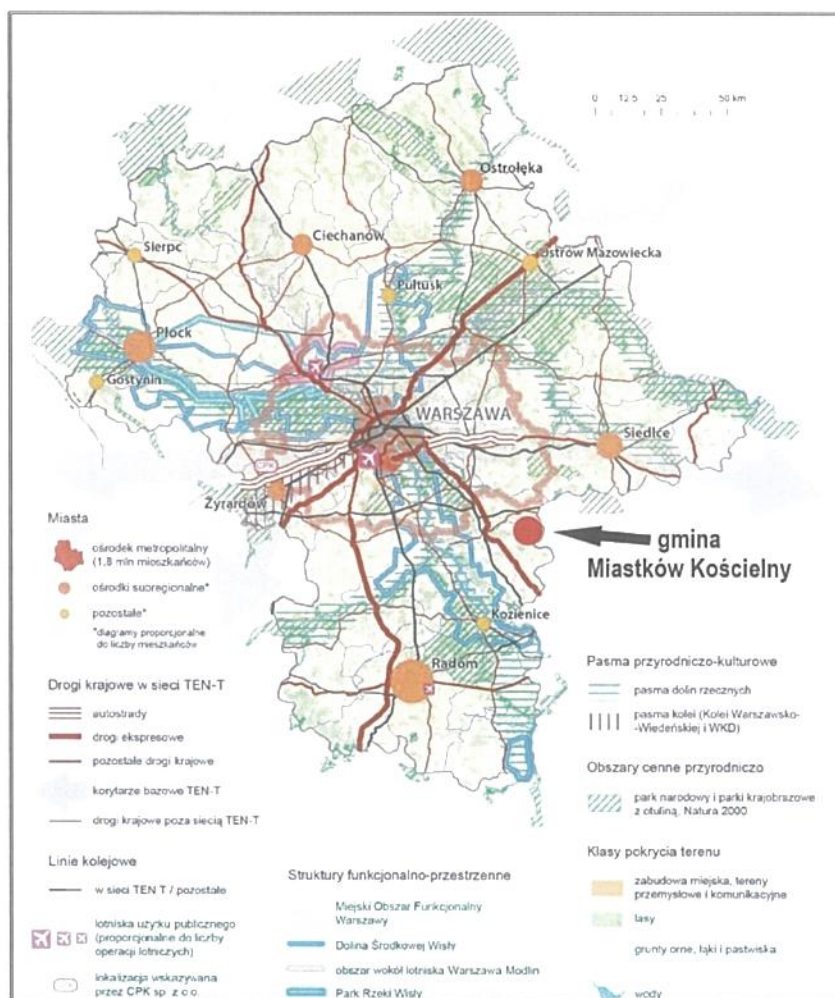
Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej służy zobrazowaniu przestrzennej struktury gminy, włączając w to kierunki rozwoju oraz poszczególne zadania inwestycyjne. Wynika on przede wszystkim z zapisów Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny oraz pozostałych dokumentów planistycznych opracowanych na poziomie regionalnym tj. Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.

Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Pod względem struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa mazowieckiego Gmina Miastków Kościelny położona jest poza strukturami funkcjonalno – przestrzennymi, pasmami przyrodniczo – kulturowymi oraz poza obszarami cennymi przyrodniczo województwa.

Na poniższym rysunku przedstawiono lokalizację Gminy Miastków Kościelny na tle struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa mazowieckiego.

Rysunek 1. Położenie Gminy Miastków Kościelny na tle struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa mazowieckiego

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Na terenie gminy Miastków Kościelny największą powierzchnię zajmują użytki rolne, w tym grunty orne, następnie lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione. Przekształcenia środowiska naturalnego na jej obszarze są niewielkie i ograniczają się do typowych form związanych z osadnictwem – zabudowy mieszkaniowej o niewielkich gabarytach, infrastruktury technicznej i drogowej.

Większość wsi na terenie gminy posiada zwarte zabudowy po jednej bądź obu stronach drogi, tworząc tak zwane ulicówki. Występują również pojedyncze tereny zabudowy zagrodowej, które przeplatają się z zabudową jednorodzinną wolnostojącą oraz usługową. Największe rozproszenie zabudowy zauważalne jest w południowej części gminy. W centralnej części znajduje się miejscowość Miastków Kościelny, która stanowi siedzibę władz gminy oraz posiada najwięcej terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W większych miejscowościach, takich jak Miastków Kościelny, Zgórze, Brzegi i Zwola zlokalizowane są usługi publiczne w zakresie oświaty, administracji, bezpieczeństwa i pomocy społecznej. Natomiast nieliczne tereny przeznaczone pod produkcję znajdują się głównie w miejscowości gminnej.⁴²

Obszar gminy podzielono na 3 polityki przestrzenne:

— **Strefa A:**

- zlokalizowana w północno – wschodniej części gminy, obejmująca miejscowości Kujawy, Zabruzdy, Zabruzdy Kolonia, Wola Miastkowska, Kruszówka,
- obszar o dużych walorach krajobrazowych i warunkach dla rolnictwa nieco gorszych niż w strefie B, raczej zwartej zabudowy o dominującej funkcji rolniczej,

— **Strefa B:**

- zlokalizowana w południowo - zachodniej części gminy, obejmująca miejscowości Przykory, Zgórze, Brzegi, Glinki, Ryczyska i Zasiadały,
- obszar o funkcji rolniczej, o bardzo dobrych warunkach dla rolnictwa, z dość rozproszoną zabudową,

— **Strefa C:**

- zlokalizowana w pasie położonym wzdłuż Wilgi i drogi powiatowej 1330W, w ciągu największych miejscowości w gminie: Oziemkówka, Stary Miastków, Miastków Kościelny, Zwola i Zwola Poduchowna, wraz z doliną Wilgi,
- strefa centralna, rozdzielająca dwie strefy rolnicze, skupiająca mieszkalnictwo, obiekty usługowe oraz aktywność gospodarczą.⁴³

⁴² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.

⁴³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny (uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.)

Podział na strefy polityki przestrzennej wynika z przebiegu rzeki Wilgi i głównego ciągu komunikacyjnego przebiegającego przez największe miejscowości gminy – Oziemkówka, Stary Miastków, Miastków Kościelny, Zwola i Zwola Poduchowna. Obszar ten stanowi pas terenu o najbardziej zurbanizowanym charakterze w skali gminy oraz tworzy rejon o największym potencjale rozwoju w zakresie aktywności gospodarczej, mieszkalnictwa i obsługi ludności. Obszary położone po obu stronach strefy centralnej stanowią tereny o dominującej funkcji rolniczej, przy czym różnią się one pod względem warunków rozwoju rolnictwa i charakteru istniejącej zabudowy.⁴⁴

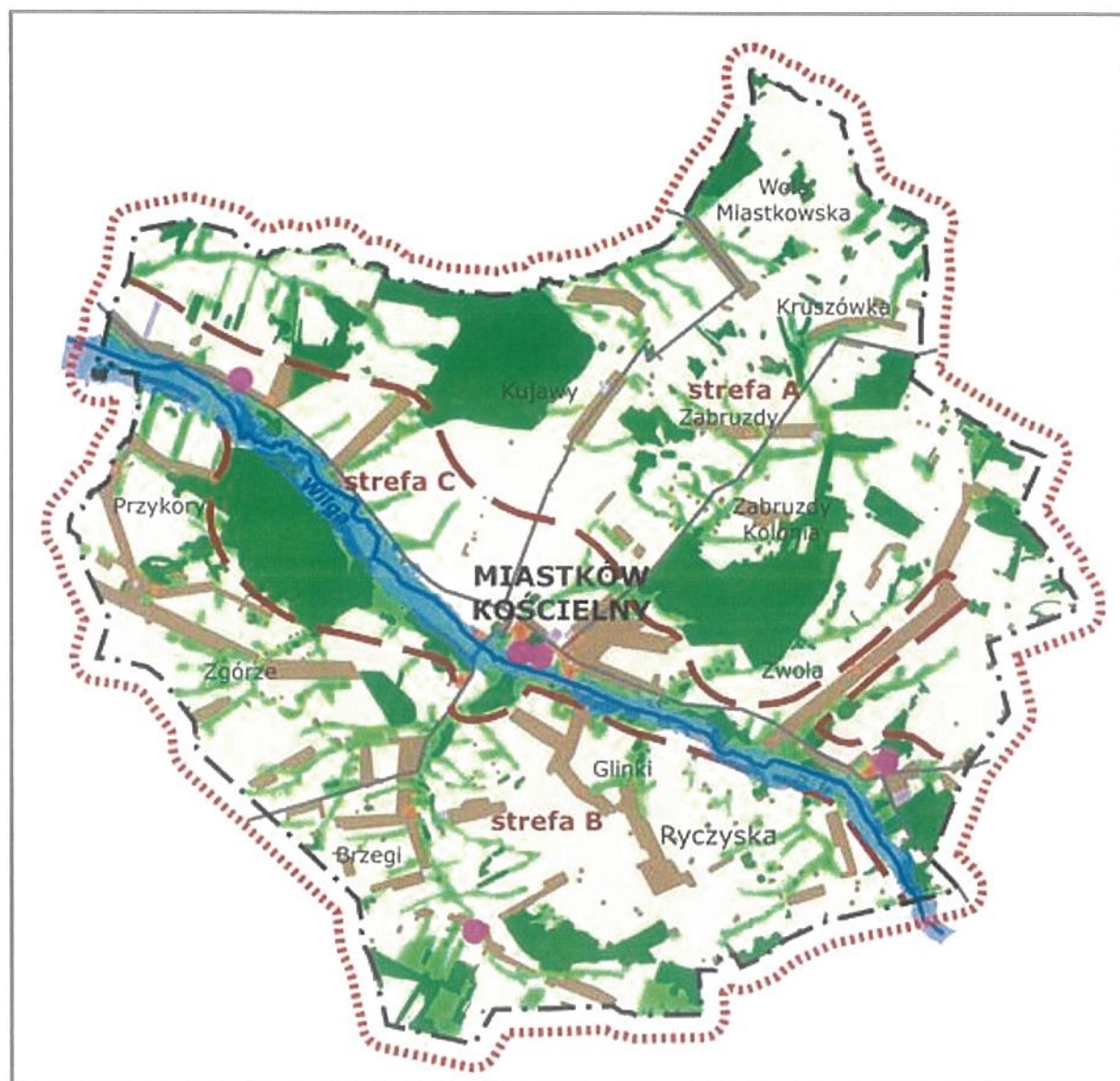
W kolejnych latach przewiduje się rozwój przestrzenny gminy Miastków Kościelny zarówno w charakterze jakościowym (przekształcenia przestrzenne, modernizacja istniejących obiektów), jak i ilościowym (nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową, inwestycyjną i turystyczno-rekreacyjną). Planowany jest również dalszy rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, co podniesie atrakcyjność gminy pod względem mieszkaniowym, jak i inwestycyjnym.

Na poniższym rysunku przedstawiono model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Miastków Kościelny opracowany na podstawie:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny. Uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.,
- Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze,
- ogólnodostępnych serwisów mapowych.

⁴⁴ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny (uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.)

Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Miastków Kościelny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miastków Kościelny, Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze oraz ogólnodostępnych serwisów mapowych.

Legenda:

Strefy funkcjonalne polityki przestrzennej

— granice stref polityki przestrzennej

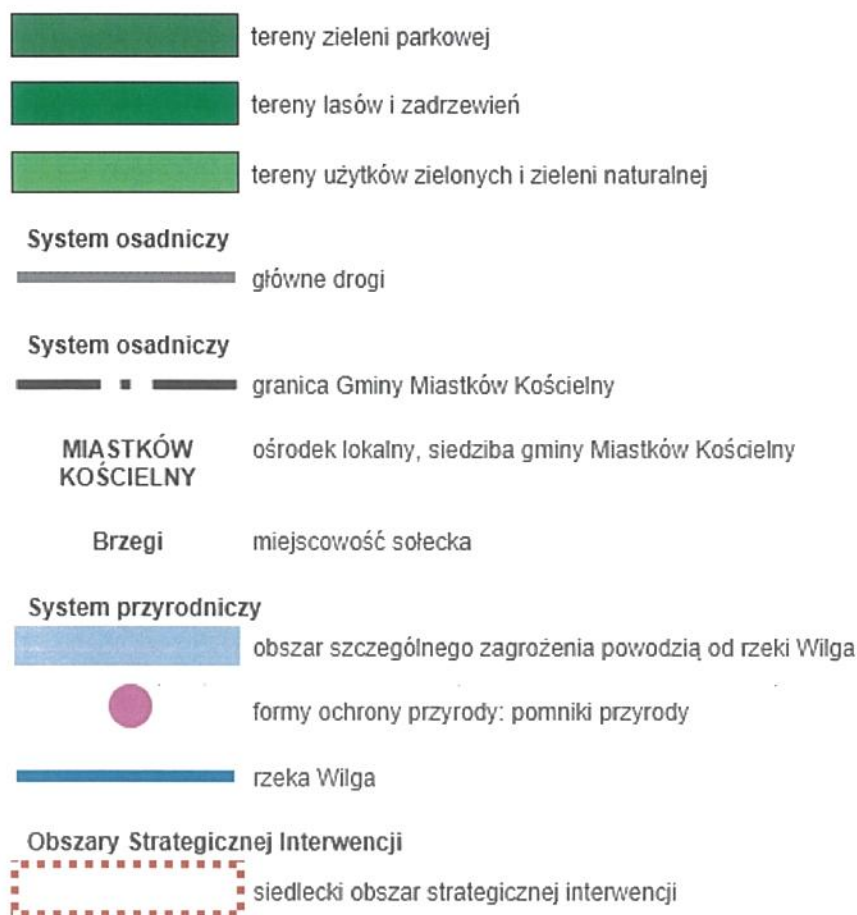
strefa A oznaczenia stref polityki przestrzennej

tereny rolnicze

tereny zabudowy mieszkaniowej

tereny usługowe, w tym usług sportu i rekreacji

tereny zabudowy produkcyjnej i usługowej

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Miastków Kościelny

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określono na podstawie kierunków rozwoju struktury przestrzennej Gminy, wskazanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny (uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.). Uwzględniono również zapisy zawarte w Prawie wodnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 ze zm.) dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, planach zarządzania ryzykiem powodziowym (PZPR) oraz w planie przeciwdziałania skutkom suszy.

Gmina Miastków Kościelny jest gminą rolniczą. W tym kierunku powinien być kontynuowany jej rozwój, ukierunkowany na wytworzenie lokalnego ośrodka o wiodącej funkcji rolniczej, ze specjalistycznymi gospodarstwami rolnym, w tym produkującymi żywność ekologiczną. Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe należy dążyć do rozwoju funkcji turystycznej i agroturystycznej.⁴⁵

⁴⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny (uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.)

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny określono następujące cele strategiczne rozwoju Gminy:

- podniesienie efektywności i specjalizacja produkcji rolnej – rentowne gospodarstwa rolne,
- rozwój turystyki i agroturystyki w oparciu o walory rekreacyjne doliny Wilgi (szlak kajakowy), zasoby dziedzictwa kulturowego (zespół pałacowo – parkowy w Miastkowie) oraz uwarunkowania krajobrazowe,
- poprawa warunków życia mieszkańców poprzez zapewnienie optymalnego dostępu do infrastruktury technicznej i społecznej.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwoju wyznaczono następujące cele pośrednie polityki przestrzennej gminy:

- cele przyrodniczo-kulturowe:
 - maksymalna ochrona środowiska przyrodniczego, przede wszystkim doliny Wilgi, przy wykorzystaniu jego walorów w celu rozwoju turystyki i agroturystyki,
 - eksponowanie dóbr dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza zespołu pałacowo – parkowego,
- cele społeczne:
 - wzrost poziomu wykształcenia społeczności lokalnej,
 - ograniczenie bezrobocia,
- cele gospodarcze:
 - restrukturyzacja i modernizacja gospodarstw rolnych,
 - tworzenie pozarolniczych miejsc pracy,
 - przygotowanie terenów inwestycyjnych (m.in. dla działalności w zakresie przetwórstwa rolnego),
 - wykorzystanie szans dla rozwoju agroturystyki,
- cele w zakresie infrastruktury:
 - rozwój infrastruktury technicznej jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludności i rozwoju społeczno-gospodarczego oraz osiągnięcia odpowiedniej jakości środowiska przyrodniczego,
 - usprawnienie funkcjonowania układu komunikacyjnego poprzez dostosowanie parametrów technicznych dróg,
 - lokalizacja obiektów produkcji energii nie powinna kolidować z innymi funkcjami terenów, nie może powodować uciążliwości dla zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi, obiektów wrażliwych na zakłócenia promieniowania

elektromagnetycznego, a także obszarów o cennych walorach przyrodniczych i krajobrazowych,

- dla liniowych obiektów infrastruktury transportowej i energetycznej należy zachować korytarze przestrzenne, w miarę możliwości wspólne (tzw. korytarze infrastrukturalne).
- cele przestrzenne:
 - kształtowanie ładu przestrzennego w gminie, poprzez uzupełnianie istniejących zespołów zabudowy – wsi ulicówek, przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy,
 - kształtowanie i rozwój centrum usługowego w miejscowości gminnej Miastków Kościelny.^{46,47}

Poniżej przedstawiono zasady polityki przestrzennej w każdej z 3 strefy polityki przestrzennej Gminy Miastków Kościelny:

— **Strefa A:**

- możliwość rozwoju specjalistycznych gospodarstw rolnych produkujących żywność ekologiczną oraz rozwoju agroturystyki i gospodarki leśnej,
- wskazania do rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej ze zwartą zabudową zagrodową, predysponowaną do rozwijania i utrwalania różnorodnych funkcji rolniczych, o racjonalnie intensywnej produkcji rolno-zwierzęcej wraz z elementami usług związanych z rolnictwem,
- wskazania do rozwoju agroturystyki i gospodarki leśnej,
- z uwagi na ochronę kompleksów średnich i wysokich klas gleb należy ograniczyć inwestycje tworzące nowe zagrody bądź inne zabudowania w terenach otwartych, należy przyjąć zasadę koncentracji nowej zabudowy w obrębie wykształconych już struktur wsi, co umożliwia dość luźne zagospodarowanie poszczególnych miejscowości,
- możliwość modernizacji i rozbudowy zagród istniejących oraz ich przekształcania na nowe formy działalności gospodarczej związanej z rolnictwem, przy lokalizacji nowych zagród i zakładów wytwórczo-usługowych zaleca się umiejscawianie ich w obrębie zagród opuszczonych lub pozostających w złym stanie technicznym,

— **Strefa B:**

- wskazania do rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej z luźną zabudową zagrodową, predysponowaną do rozwijania i utrwalania różnorodnych funkcji rolniczych, o racjonalnie intensywnej produkcji rolno-zwierzęcej wraz z elementami usług związanych z rolnictwem,

⁴⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny (uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.)

⁴⁷ Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

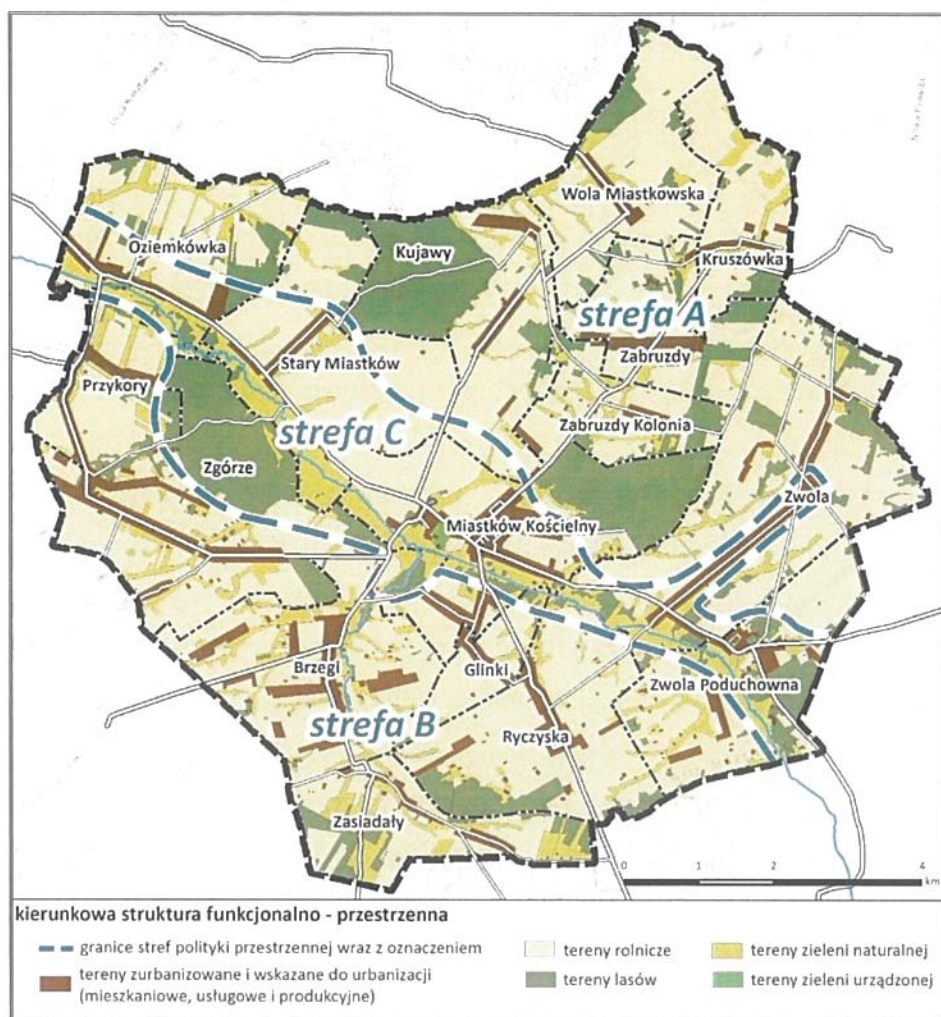
- z uwagi na ochronę kompleksów średnich i wysokich klas gleb należy ograniczyć inwestycje tworzące nowe zagrody bądź inne zabudowania w terenach otwartych, należy przyjąć zasadę koncentracji nowej zabudowy w obrębie wykształconych już struktur wsi, co umożliwi dość luźne zagospodarowanie poszczególnych miejscowości,
- możliwość modernizacji i rozbudowy zagród istniejących oraz ich przekształcania na nowe formy działalności gospodarczej związanej z rolnictwem, przy lokalizacji nowych zagród i zakładów wytwórczo-usługowych zaleca się umiejscawianie ich w obrębie zagród opuszczonych lub pozostających w złym stanie technicznym,

— **Strefa C:**

- dominującą formę zagospodarowania obszaru stanowić będzie kompleksowa urbanizacja, która zakłada realizację różnorodnych funkcji z wyłączeniem działalności uciążliwych i szkodliwych dla środowiska, funkcję podstawową pełnić będzie nadal mieszkalnictwo oraz działalność gospodarcza związana z obsługą mieszkańców,
- kontynuacja zabudowy funkcją istniejącą i o istniejącym charakterze zabudowy,
- wysokie walory przyrodnicze doliny Wilgi wskazane są do ochrony i ograniczonej urbanizacji, podporządkowanej kryteriom przyrodniczymi i uwarunkowaniom ekologicznym, wykorzystywanej w celach rekreacyjnych (szlak kajakowy).⁴⁸

⁴⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny (uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.)

Rysunek 3. Podział Gminy Miastków Kościelny na 3 strefy polityki przestrzennej

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miastków Kościelny (uchwała nr III/12/2014 Rady Gminy Miastków Kościelny z dnia 29 grudnia 2014 r.)

Ryzyko powodziowe

Obszar gminy położony jest w dorzeczu środkowej Wisły, w górnej części zlewni Wilgi. Najważniejszą rolę pod względem gospodarczym i hydrograficznym w gminie odgrywa rzeka Wilga. Stanowi ona również źródło wystąpienia zagrożenia powodziowego (według Map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dostępnych na stronie internetowej Informatycznego Systemu Osłony Kraju). Najbardziej zagrożonym terenem są obszary zalewowe wzdłuż rzeki, w tym przede wszystkim tereny zamieszkałe i zurbanizowane.

Zgodnie z art. 77 ust 1. pkt 3. ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku – Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r. poz. 2625 ze zm.) na obszarach szczególnie zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy oraz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Jednakże zgodnie z art. 77 ust. 3 ustawy Prawo wodne: „Jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla jakości

wód w przypadku wystąpienia powodzi, właściwy organ Wód Polskich może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, określając warunki niezbędne dla ochrony jakości wód”.

Ponadto zgodnie z art. 390 ust 1. ustawy Prawo wodne przy lokalizowaniu na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nowych obiektów budowlanych wymagane jest pozwolenie wodnoprawne.

Zaplanowane działania w ramach niniejszej Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030 należy realizować z uwzględnieniem zapisów poniżej przedstawionych planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZPR) i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Na terenie gminy obowiązuje Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły, przyjęty Rozporządzeniem rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz.U. poz. 1841). Głównym celem PZRP jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej poprzez realizację działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń i obniżeniu strat powodziowych. Obecnie trwają prace nad aktualizacją Planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

W zakresie zwiększenia bezpieczeństwa ludności i mienia na obszarach, na których występuje zagrożenie powodziowe, rekomendowane są następujące działania:

- uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym,
- zachowanie i tworzenie systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych,
- zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zalewowych poprzez ich ekstensywne wykorzystanie rolnicze (m.in. wypas, koszenie łąk ograniczające zakrzewienie oraz ograniczenia w nawożeniu i zakaz stosowania środków ochrony roślin i wypalania traw),
- ograniczanie zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej poza jednostkami osadniczymi, a także zabudowy polderów oraz lokalizacji obiektów i instalacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnych awarii.⁴⁹

⁴⁹ Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Mając na uwadze aktualne przepisy Prawa wodnego, wszystkie działania prowadzone na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wymagają uzyskania odpowiednich zgód i pozwoleń.

Obszar gminy podlega również pod Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Na obszarze tym obowiązuje dokument o nazwie „Aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” ustanowiony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 r. poz. 1911 ze zm.). Główne sposoby użytkowania wód według Planu Gospodarowania Wodami na obszarach Dorzecza Wisły to: pobór wody na cele komunalne, gospodarcze i przemysłowe, pobór wody na cele technologiczne i chłodnicze, pobór wody na cele rolnictwa, leśnictwa, energetyka wodna, żegluga, rybactwo i wędkarstwo. W roku 2022 zostanie ustanowiony nowy Plan gospodarowania wodami o nazwie „Druga aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”.

Przeciwdziałanie skutkom suszy prowadzi się zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1615).

Należy promować i w pierwszej kolejności rozważać działania zakładające naturalne metody retencji, a budowanie retencji sztucznej należy traktować jako działania ostatecznego wyboru. Nowe działania inwestycyjne w gospodarce wodnej, kształtowanie sztucznej retencji musi zostać poprzedzone szeregiem analiz, dotyczących ich warunków i procedur, które muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami środowiskowymi oraz być adekwatne do potrzeb w zakresie retencji.

5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Według Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna, łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze wyznacza w województwie mazowieckim dwa rodzaje Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), uwzględniające również OSI z poziomu krajowego, wskazane w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030

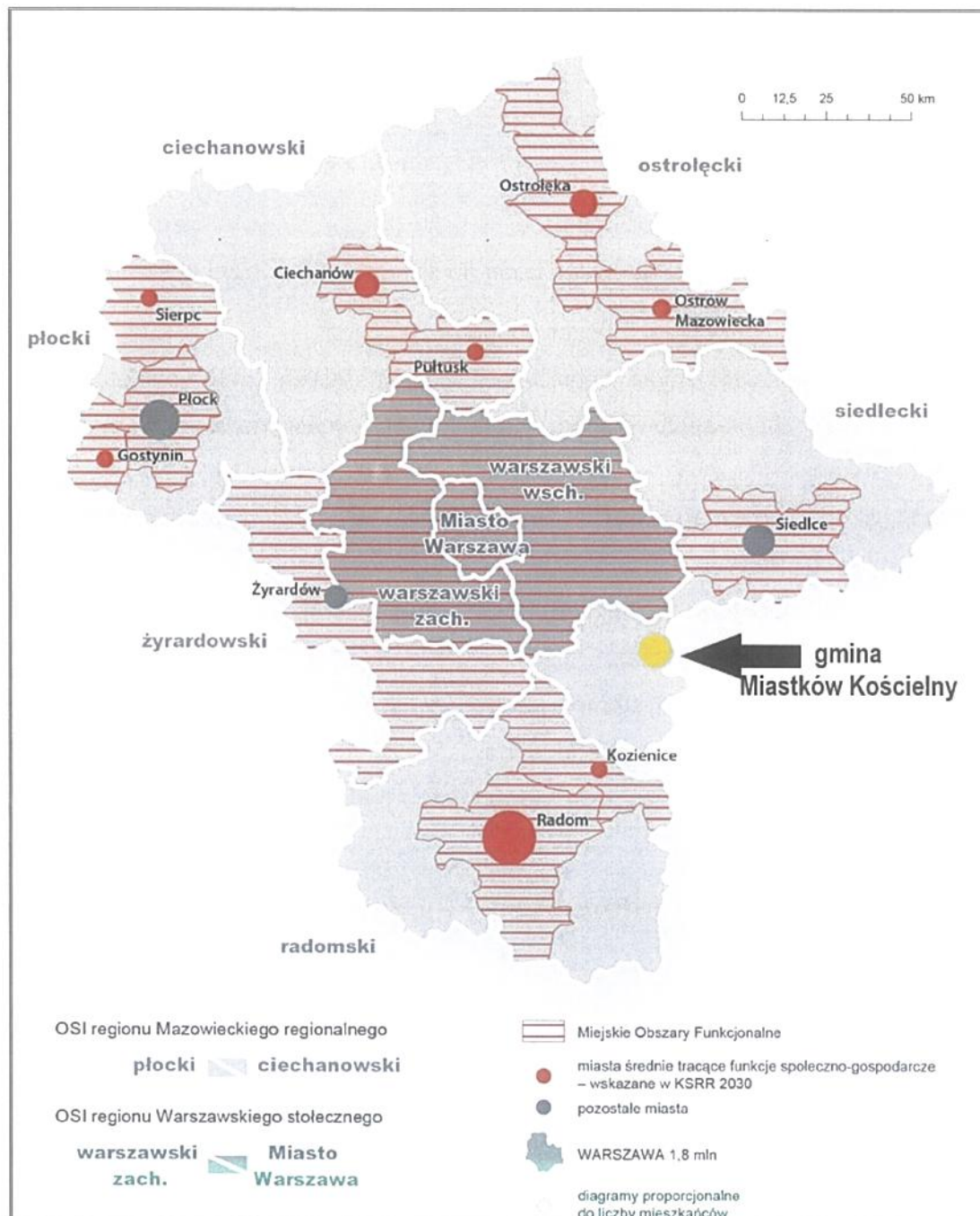
(KSRR 2030): problemowe w poziomie podregionów NUTS 3 oraz bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne.

Gmina Miastków Kościelny zaliczona została do następujących obszarów strategicznej interwencji (OSI) województwa mazowieckiego:

— OSI problemowe:

- OSI regionu Mazowieckiego regionalnego: siedlecki obszar strategicznej interwencji.

Rysunek 4. Położenie Gminy Miastków Kościelny na tle obszarów strategicznej interwencji w województwie mazowieckim

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Siedlecki obszar strategicznej interwencji

Interwencja w siedleckim obszarze strategicznej interwencji zorientowana będzie na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej podregionu, wzmacnianie postaw przedsiębiorczych i rozwój lokalnych rynków pracy poprzez wykorzystanie istniejącego potencjału i specjalizacji gospodarczych. Ponadto wzmacniane będą zdolności tego terenu do rozwoju nowych branż w celu dywersyfikacji gospodarki podregionu, zwłaszcza na obszarach wiejskich, aktywizacji zawodowej ludności oraz wzmocnienia bazy dochodowej samorządów lokalnych.

Z uwagi na atrakcyjność turystyczną, w szczególności w pasmach przyrodniczo-kulturowych obszaru, planowane działania powinny obejmować m.in. rozwój konkurencyjnej oferty turystycznej. W podregionie niezbędne są także działania na rzecz rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej. W celu poprawy jakości powietrza w podregionie kluczowe są również inwestycje wpływające na ograniczenie niskiej emisji z sektora komunalno - bytowego i transportowego.

Działania w OSI siedleckim skoncentrowane będą na wskazanych poniżej obszarach:

- wsparcie rozwoju gospodarczego obszaru poprzez:
 - wzmacnianie wykształconych specjalizacji gospodarczych, m.in. sektora rolnego, przetwórstwa rolno-spożywczego, przemysłu maszynowego, metalowego i chemicznego,
 - rozwój skoordynowanej oferty inwestycyjnej, w tym zapewnienie terenów inwestycyjnych i poprawę ich dostępności transportowej,
 - rozwój infrastruktury turystycznej i promocję zintegrowanej oferty turystycznej,
- poprawa stanu środowiska poprzez:
 - rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych,
 - zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych,
 - modernizację systemu gospodarki odpadami – wdrażanie gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym.⁵⁰

6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy Miastków Kościelny

Na terenie gminy Miastków Kościelny nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji na poziomie lokalnym.

⁵⁰ Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze, przyjęta uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r.

7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Miastków Kościelny na lata 2023-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji Gminy oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców. Ich koordynacja należy do obowiązku władzy wykonawczej Gminy Miastków Kościelny – Wójta.

Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności:

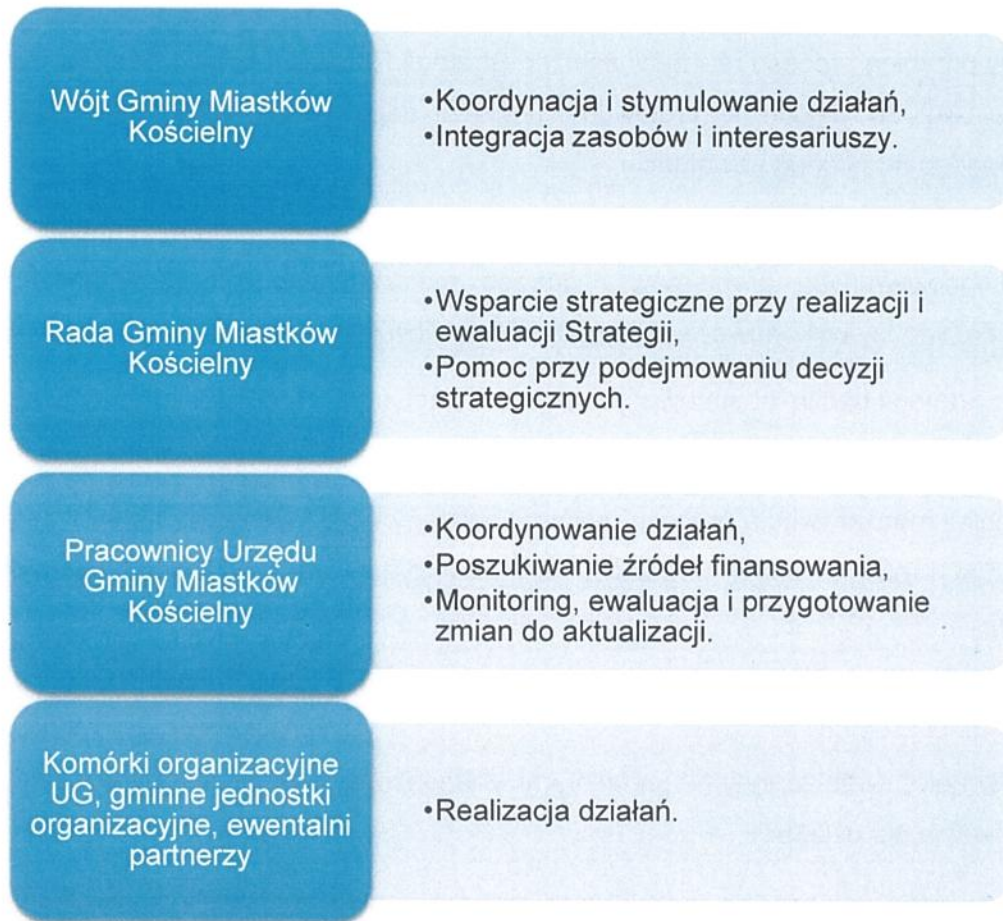
- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Gminy Miastków Kościelny,
- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania dla działań.

Wójt Gminy Miastków Kościelny będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez poszczególne referaty i pracowników Urzędu Gminy Miastków Kościelny oraz kierowników, dyrektorów gminnych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań przydzielonych im ze względu na posiadane kompetencje w danym zakresie.

Rada Gminy Miastków Kościelny będzie wsparciem strategicznym przy realizacji strategii oraz podejmowaniu decyzji strategicznych.

Ponadto w Strategii znajdują się również działania, których realizację wspierać mogą, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu gminy, partnerzy społeczno-gospodarczy. Stąd istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Gminą i pozostałymi zainteresowanymi. Wszyscy partnerzy zaangażowani, realizujący działania w ramach Strategii będą aktywnie współpracować z Gminą Miastków Kościelny (liderem i koordynatorem).

Rysunek 5. Podział zadań realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy będzie wdrażana poprzez wykorzystanie instrumentów obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecanie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym czy klubom sportowym.

Dodatkowo rekomendowane jest również przyjęcie i aktualizacja szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów jednorocznych).

Wobec powyższego, dla sprawnej realizacji przedmiotowej strategii zasadne będzie opracowywanie i wdrażanie następujących dokumentów (strategii, programów, planów)

wykonawczych:

- Programu Ochrony Środowiska,
- Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- Programu Opieki nad Zabytkami,
- Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Programu Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Programu Przeciwdziałania Narkomani,
- Programu Wspierania Rodziny.

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy. Pełna wersja Strategii znajdować się będzie na stronie internetowej Gminy oraz dostępna będzie do wglądu w Urzędzie Gminy Miastków Kościelny.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu pozyskanych informacji oraz danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji działań i osiągnięcia celów,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów.

Ewaluacji podlegać będzie: materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen, a także ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałości i spójności.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych, w oparciu o analizę wskaźnikową, na podstawie własnych danych i informacji statystyki publicznej generowanej przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, a także statystyk realizatorów działań. Organem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Wójt Gminy Miastków Kościelny, który realizuje swoje zadania poprzez jednostki podległe.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań.

Informacje przede wszystkim zawarte będą w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40).

Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w zakresie braku realizacji danego zadania i osiągnięcia założonych wskaźników oraz na ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji.

Do roku od zakończenia realizacji Strategii sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierający podsumowanie efektów wybranych do realizacji działań w całym okresie jej wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę realizacji założeń Strategii. Będzie on również określał wnioski i rekomendacje, które pozwolą usprawnić proces wdrażania Strategii na kolejne lata.

8. Źródła finansowania Strategii Rozwoju

Zaplanowane do realizacji działania wskazane w Strategii, oprócz odpowiednich zasobów ludzkich i rzeczowych, muszą posiadać odpowiednie zasoby finansowe. Efektywna polityka rozwoju Gminy powinna wykorzystywać dostępne zewnętrzne środki finansowe oraz być dostosowana do możliwości budżetowych. Gmina Miastków Kościelny przystępując do realizacji danego działania, w pierwszej kolejności analizuje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel, tj.

- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego województwa, powiatu,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,

- fundusze celowe np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy Funduszu Sprawiedliwości,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy,
- inne fundusze związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej np. Fundusze Norweskie, fundusze EOG),
- środki sektora pozarządowego oraz środki prywatne w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

Główne źródła finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet Gminy. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań realizowanych w ramach funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych. Wobec tego środki na te działania pochodzić będą z dochodów własnych Gminy. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, przekazaniu dotacji na ich realizację.

W poniższej tabeli przedstawiono szacunkowy harmonogram realizacji działań wyznaczonych w Strategii.

Tabela 9. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania								Planowane źródło finansowania zadań
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Cel strategiczny 1. Wysoka jakość życia mieszkańców											
Cel operacyjny 1.1 Atrakcyjne warunki mieszkaniowe	Zwiększenie powierzchni uzbrojonych terenów pod mieszkalnictwo z obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego	Wyznaczenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe w planach zagospodarowania przestrzennego									Budżet własny Gminy
		Wyposażenie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkalne w niezbędną infrastrukturę techniczną									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład; Budżet podmiotów realizujących zabudowę mieszkaniową.
	Utrzymanie poziomu bezpieczeństwa	Modernizacja Strażnic Ochotniczej Straży Pożarnej									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Doposażenie jednostek OSP									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
	Cel operacyjny 1.2. Wysokie standardy infrastruktury społecznej	Poprawa stanu technicznego użyteczności publicznej	Modernizacja, przebudowa i rozbudowa budynków użyteczności publicznej								
Doposażenie budynków użyteczności publicznej.											Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania							Planowane źródło finansowania zadań	
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030
		Zwiększenie dostępu do służby zdrowia na terenie gminy									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
	Wzrost efektywności działania instytucji samorządowych	Zwiększenie liczby usług publicznych świadczonych elektronicznie									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Zmodernizowanie systemów obsługi klienta w instytucjach samorządowych									Budżet własny Gminy.
		Racjonalna gospodarka zdolnością inwestycyjną Gminy Miastków Kościelny									Budżet własny Gminy.
	Polepszenie warunków funkcjonowania żłobków, przedszkoli oraz jednostek oświatowych i sportowo-rekreacyjnych	Zapewnienie opieki dzieciom do lat 3 w żłobkach									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Zapewnienie opieki dzieciom do lat 6 w przedszkolach									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Modernizacja, rozbudowa i doposażenie żłobków i przedszkoli									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Modernizacja i rozbudowa szkół podstawowych									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania							Planowane źródło finansowania zadań	
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030
Cel operacyjny 1.3. Zintegrowane i zaktywizowane społeczeństwo		Poszerzenie oferty edukacyjno-rozwojowo-wychowawczej żłobków, przedszkoli i szkół									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Modernizacja, rozbudowa i budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Rozszerzenie oferty usług społecznych skierowanych do wszystkich grup wiekowych									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Zwiększenie kompetencji zawodowych mieszkańców									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
	Wzrost jakości życia we wszystkich grupach wiekowych mieszkańców i ich integracja	Organizacja wydarzeń integrujących lokalną społeczność									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Ułatwienie dostępu do miejsc integrujących lokalną społeczność									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Wdrożenie nowych programów profilaktycznych i aktywizacyjnych mieszkańców									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Zwiększenie skali wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży.									Budżet własny Gminy;

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania							Planowane źródło finansowania zadań	
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030
											Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Usunięcie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
Cel strategiczny 2. Wykorzystany potencjał rekreacyjny Gminy oraz konkurencyjna gospodarka lokalna											
Cel operacyjny 2.1. Oferta inwestycyjna Gminy wykorzystująca rolniczy potencjał gminy	Pozyskanie nowych inwestorów i rozwój lokalnego sektora usług rolno – spożywczych oraz handlu	Wdrożenie instrumentów wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (np. dostęp do doradztwa prawnego, finansowego, ulgi podatkowej)									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Opracowanie i wdrożenie systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
Cel operacyjny 2.2. Rozszerzona oferta rekreacji weekendowej	Rozbudowa oferty kulturalnej Gminy	Remont i odnowa obiektów o wartości historycznej, w tym budynków zabytkowych									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Poprawa stanu technicznego obiektów instytucji kultury oraz zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
	Rozszerzenie oferty rekreacyjnej i agroturystycznej Gminy	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury okółoturystycznej, w tym agroturystycznej									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Modernizacja i rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej									Budżet własny Gminy;

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania							Planowane źródło finansowania zadań		
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030	
Cel operacyjny 2.3. Rozbudowana i zmodernizowana infrastruktura techniczna	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, instalacje do odprowadzania ścieków, sieć elektroenergetyczna, światłowód, sieć gazowa)										Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	
		Promocja turystyczno - rekreacyjna Gminy										Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej										Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej										Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków										Budżet własny Gminy; Środki własne właścicieli nieruchomości; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej										Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.
		Rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej										Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
	Budowa, modernizacja i utrzymanie dróg	Remont i rozbudowa dróg lokalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą									Budżet własny Gminy;	

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania							Planowane źródło finansowania zadań		
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030	
	gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (oświetlenie uliczne, chodniki, drogi dla rowerów, kanalizacja deszczowa)										Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	
		Budowa dróg dla pieszych i rowerów										Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego										Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
Cel strategiczny 3. Harmonijny ład przestrzenny oraz czyste środowisko naturalne												
Cel operacyjny 3.1. Atrakcyjna przestrzeń publiczna	Zagospodarowanie publicznych terenów rekreacyjnych	Uporządkowanie terenów zielonych wraz z zakupem elementów małej architektury									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	
	Harmonijne zagospodarowanie przestrzeni publicznej	Rozbudowa i przebudowa przestrzeni publicznej wraz z jej odpowiednim wyposażeniem									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	
Cel operacyjny 3.2 Spójność zagospodarowania przestrzennego gminy	Bieżąca aktualizacja dokumentów planistycznych w oparciu o potrzeby rozwojowe gminy.	Stala aktualizacja zapisów w dokumentach planistycznych oraz opracowanie zmian i nowych dokumentów planistycznych									Budżet własny Gminy.	
Cel operacyjny 3.3. Czyste środowisko naturalne oraz rozwój OZE	Poprawa stanu powietrza atmosferycznego	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej									Budżet własny Gminy; Środki własne mieszkańców; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.	

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania							Planowane źródło finansowania zadań	
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030
		Wymiana indywidualnych źródeł ciepła na niskoemisyjne									Budżet własny Gminy; Środki własne mieszkańców; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Montaż OZE na potrzeby energetyczne budynków									Budżet własny Gminy; Środki własne mieszkańców; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Podpisanie porozumienia w zakresie utworzenia klastra energii									Budżet własny Gminy; Budżet partnerów w ramach klastra energii.
	Ochrona najcenniejszych przyrodniczo obiektów i obszarów na terenie gminy	Zachowanie w dobrym stanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo na terenie gminy									Budżet własny Gminy; Środki własne mieszkańców; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Modernizacja i rozbudowa instalacji melioracyjnych									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
	Zrównoważone gospodarowanie wodami	Wdrożenie działań służących zmniejszeniu zużycia wody pitnej									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Ochrona naturalnych koryt cieków oraz ochrony naturalnej retencji gruntów, w szczególności retencji leśnej oraz retencji na obszarach zurbanizowanych									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania							Planowane źródło finansowania zadań	
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030
		Zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład; Środki prywatne.
		Ochrona przeciwpowodziowa gminy									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Wdrażanie zasad kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład; Środki prywatne.
	Efektywny system zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej.	Opracowanie procedur szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Ochrona infrastruktury krytycznej									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Opracowanie wydajnego planu zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej									Budżet własny Gminy.
		Funkcjonalny system gospodarowania odpadami komunalnymi									Budżet własny Gminy; Środki własne mieszkańców; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.

Cel operacyjny	Kierunki działań	Zadania	Okres wdrażania							Planowane źródło finansowania zadań	
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		2030
	Edukacja ekologiczna	Ograniczenie na terenie gminy wyrobów zawierających azbest									Budżet własny Gminy; Środki własne mieszkańców; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie ochrony elementów środowiska (geologia, rzeźba terenu, klimat, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, szata roślinna, świat zwierzęcy)									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.
		Edukacja i informacja w zakresie wsparcia finansowego wymiany źródeł ciepła oraz utylizacji wyrobów zawierających azbest									Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne, w tym Polski Ład.

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej opisano fundusze i środki zewnętrzne, które stanowią potencjalne źródła finansowania działań strategicznych.

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej UE, w tym ma łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.

W ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich** wspierany jest rozwój wsi i obszarów wiejskich oraz sektor rolno-spożywczy. W perspektywie na lata 2021-2027 wyznaczono dziewięć celów w zakresie: zapewnienia rolnikom godziwych dochodów, zwiększenia konkurencyjności, poprawy pozycji rolnika w łańcuchach wartości, przyczyniania się do łagodzenia skutków zmian klimatu i przystosowywania się do nich, a także do zrównoważonej produkcji energii, wydajnego gospodarowania glebą, różnorodności biologicznej i krajobrazu rolniczego, zmian strukturalnych i wymiany pokoleń, zatrudnienia i wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich, zdrowia, żywność i oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspierają przedsięwzięcia, w formie instrumentów zwrotnych, z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową.

Rządowy Fundusz Dróg

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest

przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli.

Fundusz ma również na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego.

Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym, z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Skierowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych. Wyjątek stanowi jeden program – Ochrona zabytków, w ramach którego osoby fizyczne mogą również składać wniosek o wsparcie.

Fundusze norweskie i EOG 2014-2021

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG) to forma bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Islandię, Norwegię, i Lichtenstein nowym członkom UE – kilkunastu państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. Głównym celem Funduszy norweskich i Funduszy EOG jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem.

Za koordynację wdrażania Funduszy norweskich i EOG w Polsce odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

Programy w ramach III edycji Funduszy norweskich i EOG będą wdrażane do 2024 r. Wyjątek stanowi Fundusz Współpracy Dwustronnej, który będzie wdrażany do 30 kwietnia 2025 r.

Do programów tych należą:

- Rozwój przedsiębiorczości i innowacje,
- Rozwój Lokalny,
- Badania naukowe,
- Edukacja,

- Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu,
- Kultura,
- Zdrowie,
- Sprawiedliwość,
- Sprawy Wewnętrzne,
- Fundusz Współpracy Dwustronnej,
- Pomoc Techniczna,
- Fundusz NGO,
- Social Dialogue-Decent Work.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Jest to kompleksowy program reform i projektów strategicznych. Jego celem jest wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowa potencjału polskiej gospodarki na przyszłość. Powyższy Program ma odbudować kondycję gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Środki przyznawane w ramach programu mają być przeznaczone na modernizację technologiczną, trafić do rodzimych firm oraz poprawić jakość życia Polaków i konkurencyjność naszej gospodarki.

W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym: 23,9 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach. Czas na wykorzystanie tych środków to rok 2026.

Środki muszą być przeznaczone na konkretne inwestycje, wpisujące się w kluczowe obszary dla UE: infrastruktura, transport, energia i środowisko, innowacje, cyfryzacja, zdrowie, społeczeństwo oraz spójność terytorialna.

Wobec powyższego Plan odbudowy ma na celu zbudowanie odporności poprzez realizację projektów w następujących obszarach:

1. Odporne społeczeństwo:
 - Ochrona zdrowia.
 - Edukacja.
2. Odporne państwo:
 - Cyfryzacja usług publicznych
 - Infrastruktura i komunikacja
3. Odporna gospodarka:
 - Umiejętności.
 - Nowe technologie.

4. Odporne środowisko:

- Budynki.
- Energetyka.

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2027 (PROO) i Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO).

PROO to program bezpośredniego wsparcia rozwoju polskich organizacji obywatelskich. Dotacje w ramach programu będą przydzielane na rozwój instytucjonalny organizacji oraz realizację ich celów statutowych. Dotacje będzie można uzyskać zarówno na realizację wieloletniej strategii rozwoju organizacji, budowę kapitału żelaznego, ale także np. na zaspokojenie nagłych potrzeb w sytuacjach awaryjnych. Są uruchamiane konkursy dla mediów obywatelskich, organizacji strażniczych, think tanków.

Celem FIO jest natomiast dofinansowywanie projektów mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Dotację można otrzymać na projekt społeczny. Zakres możliwych do zrealizowania działań obejmuje wszystkie obszary działalności pożytku publicznego. W ramach Programu wydzielone zostały cztery priorytety: „Małe Inicjatywy”, „Aktywne Społeczeństwo”, „Aktywni Obywatele”, „Silne Organizacje Pozarządowe”.

Fundusz Inwestycji Samorządowych

Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany jest przez Polski Fundusz Rozwoju. Fundusz powstał z myślą o zapewnieniu kapitału niezbędnego dla realizacji inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Fundusz oferuje kilka instrumentów finansowych: kapitał wspólnika/akcjonariusza, pożyczka wspólnika/akcjonariusza, dług podporządkowany względem finansowania bankowego. Samorządy dokonują wyboru wspólnika jako akcjonariusza w trybie procedur konkurencyjnych. Głównymi sektorami objętymi tą formą finansowania są zadania użyteczności publicznej i zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno – kanalizacyjny, infrastruktura społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia. Samorządy mogą pozyskać również środki na obiekty: infrastruktury sportowej, infrastruktury wspierającej biznes czy infrastruktury miejskiej.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Analiza SWOT – wymiar społeczny	24
Tabela 2. Analiza SWOT – wymiar gospodarczy	25
Tabela 3. Analiza SWOT – wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura).....	25
Tabela 4. Problemy, przyczyny i potrzeby rozwojowe Gminy Miastków Kościelny	28
Tabela 5. Cele strategiczne i operacyjne.....	31
Tabela 6. Cel strategiczny: 1. Wysoka jakość życia mieszkańców	34
Tabela 7. Cel strategiczny 2. Wykorzystany potencjał rekreacyjny Gminy oraz konkurencyjna gospodarka lokalna	40
Tabela 8. Cel strategiczny 3: Harmonijny ład przestrzenny oraz czyste środowisko naturalne	47
Tabela 9. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy	70
Rysunek 1. Położenie Gminy Miastków Kościelny na tle struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa mazowieckiego	51
Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Miastków Kościelny	55
Rysunek 3. Podział Gminy Miastków Kościelny na 3 strefy polityki przestrzennej.....	60
Rysunek 4. Położenie Gminy Miastków Kościelny na tle obszarów strategicznej interwencji w województwie mazowieckim.....	63
Rysunek 5. Podział zadań realizacji Strategii	66

PRZEWODNICZĄCY RADY
hor in 2023
 Marcin Ziąqo

